

256⁵²
A.E. TALAIA
BIBLIOTECA
ARXIU

talaia

agrupació excursionista
VILANOVA I LA GELTRÚ

REVISTA D'EXCURSIONISME
ABRIL / MAIG / JUNY 97

TECNICS

AIGUA

LLUM

GAS

CALEFACCIÓ

REPARACIÓ D'ESCALFADORS

Picapedrers, 3 - Tel. 814 32 46
VILANOVA I LA GELTRÚ

NOUS
CURSOS

MATRÍCULA
GRATUÏTA!!!

CURSOS HOMOLOGATS PER L'A.E.C.E.I.

Introducció als ordinadors

MSDOS - Windows 3.11 - Windows 95

OFIMÀTICA: Word - Excel - Access - Powerpoint

PROGRAMACIÓ: C - Pascal - Visual Basic - Basic

C++ - Delphi

DISSENY: AutoCAD - PageMaker - CorelDraw -

3D Studio - Photoshop

MECANOGRÀFIA: per ordinador i convencional

Classes particulars i per a empreses: i, a més,
CURS AVANÇAT A LA XARXA INTERNET

BEEP

ORDENADORES

Concessionari oficial:

EPSON COMPAQ TOSHIBA ZENITH RICOH

Tota classe de consumibles
i material d'informàtica

C. de l'Aigua, 14
Tel. 814 12 96
08800 Vilanova i la Geltrú

**LA TEVA PASSIÓ: ELS ESPORTS I L'AVENTURA...
I LA NOSTRA: SATISFER-TE**

Av. Tarragona, 58 - Tel. 890 21 93
La Parellada, 53 - Tel. 892 22 33
Vall del Castell, 16 - Tel. 890 36 51
08720 VILAFRANCA DEL PENEDÈS

Rambla Principal, 15 - Tel. 814 42 31
08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

FEROPTICA

Professionals de la visió

EL PERQUÈ DE LA QUALITAT
EL PERQUÈ DE LA VARIETAT
EL PERQUÈ DE MOLT MÉS

**PROMOCIÓ DE LENTS
DE CONTACTE TOVES 15.900 ptes.**

Rambla Principal, 55 (Bulevard Diana)

08800 Vilanova i la Geltrú

Bobinatges B i R M E

Reparacions Motors Elèctrics

S.
L.

- Reparació de bombes elevació d'aigua
- Reparació de maquinària electro-portàtil (taladres, esmoladors, martells...)
- Venda de recanvis i accessoris
- Servei oficial Black & Decker
- Servei oficial Makita

c/ Aigua, 4 - Tel. 893 00 11 - VILANOVA I LA GELTRÚ

VIDRES VILANOVA
fourre

CRISTALLS I VIDRES PLANS
DE TOTA CLASSE
FUSTERIA D'ALUMINI

EXPOSICIÓ
PANE GARNI, 26
TEL. 893 87 07

mampares
bany i dutxa

VENTIKLAR®
2S Cesana spa
MABELUX
d uehban®
ORIGINAL DUSCHOLUX®

c/. **CAPUTXINS, 36**
VILANOVA I LA GELTRÚ

**ELS VOSTRES RODETS
 FOTOGRAFICS REVELATS EN 1 H.**

**LLOGUER DE CARAVANES
 TEMPORADA D'HIVERN I D'ESTIU**

Distribuidor oficial:

CARAVANES DE 4/5 PLACES AMB CALEFACCIÓ

Ctra. de l'Arboç, Km. 1

Tel. 814 13 70

VILANOVA I LA GELTRÚ

CARAVANES I REMOLCS, NOUS I D'OCASIÓ
 ACCESSORIS I RÈCANVIS
 TALLER DE REPARACIÓ I MANTENIMENT

INSTAL·LACIÓ D'ENGANXALLS
 PÀRQUING

Carrer Comerç, 4
Tel. 893 12 57
08800 Vilanova i la Geltrú
CIF G-58124702
<http://www.vvirtual.es/talaia/talaia@vvirtual.es>

Adherida a:
Federació d'Entitats
Excursionistes de Catalunya
Federació Catalana
d'Espeleologia
Federació Catalana
d'Esports d'Hivern
Federació Catalana de
Càmping i Caravàning

AGRUPACIÓ EXCURSIONISTA TALAIA

REVISTA D'EXCURSIONISME

ABRIL - MAIG - JUNY 97

EDITORS

Agrupació Excursionista Talaia

PRESIDENT

Salvador Butí i Papiol

SECRETARI

Lluís Forgas i Serra

REDACCIÓ

Secció de Cultura

DIRECCIÓ

Josep Blanes

EDICIÓ

Blanca Forgas

Joan Raventós

MAQUETA

Josep Blanes

PUBLICITAT

Virtut Castro

Foto portada:

La Neus arribant a la Bretxa de Roland
des del Refugi de Serradets.

Foto: Xavier Perelló.

COL-LABORADORS

Vicenç Carbonell

Toni Sagarra

Salvador Butí

M. Carme Barceló

Joan Sivil

Antoni Ordovals

Josep M. Also

IMPRESSIÓ

Gràfiques Llopert

Sant Antoni, 63

Sant Sadurní d'Noya

Tel. 891 03 12

DIPÒSIT LEGAL

B-24.619-90

PREU DE VENDA

500 PTA

Els articles publicats en aquesta revista sempre expressen l'opinió dels autors i no reflecteixen la de la Junta Directiva de l'Agrupació ni de la Redacció. En tot cas, l'A.E. Talaia donarà a conèixer el seu parer a través de les editorials o en articles o notes signades per la Junta.

En conveni amb:

Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar Social

AJUNTAMENT DE
VILANOVA I LA GELTRÚ

SUMARI - nº 256

- 5 **EDITORIAL**
Equip de Redacció
- 6 **ENTRE GAVARNIE I ORDESA**
Neus Garcia i Xavier Perelló
- 10 **LA LLARGA PRESENCIA
D'UN BUTLLETÍ EXCURSIONISTA**
Antoni Ordovals
- 14 **CONTINUAREM INTENTANT
SALVAR ELS COLLS-MIRALPEIX**
Josep Blanes
- 17 **ELS INFERNS TAMPOC NO
S'HAN ACABAT**
Vicenç Carbonell
- 18 **AVENC DE LA CRISI**
Salvador Belchi
- 20 **CRÒNICA DEL COTARRO
TALAIENC**
Equip de Redacció
- 24 **ARBRES QUE FLOREIXEN A
L'ESTIU**
M. Carme Barceló
- 27 **LES NOSTRES ENTREVISTES:
ANTONI ORDOVAS I RABINAL**
Josep Blanes
- 35 **Abadies occitanes (21)
GRAN SELVA**
Salvador Butí
- 38 **El hobby d'aquesta primavera (28)
L'ELECTRICITAT -1**
Joan L. Sivil
- 41 **GR-1: Del Montsec al Golf de Roses
SANTA MARIA DE LLUÇA-ALPENS**
Josep Blanes
- 44 **GR-1: Del Montsec al Golf de Roses
ALPENS-RIPOLL**
Blanca Forgas
- 48 **NOTÍCIES I COMENTARIS**
Equip de Redacció
- 50 **COMPRO-VENC-CANVIO**
Jordi Vidal

A.E. TALAIA
BIBLIOTECA
ARXIU

Estem a l'estiu i aquesta és una època propícia per anar a fer alta muntanya, sobretot per aquells que no en fan habitualment i que aprofiten el moment de millora del temps i de les vacances per intentar algun pic més o menys complicat.

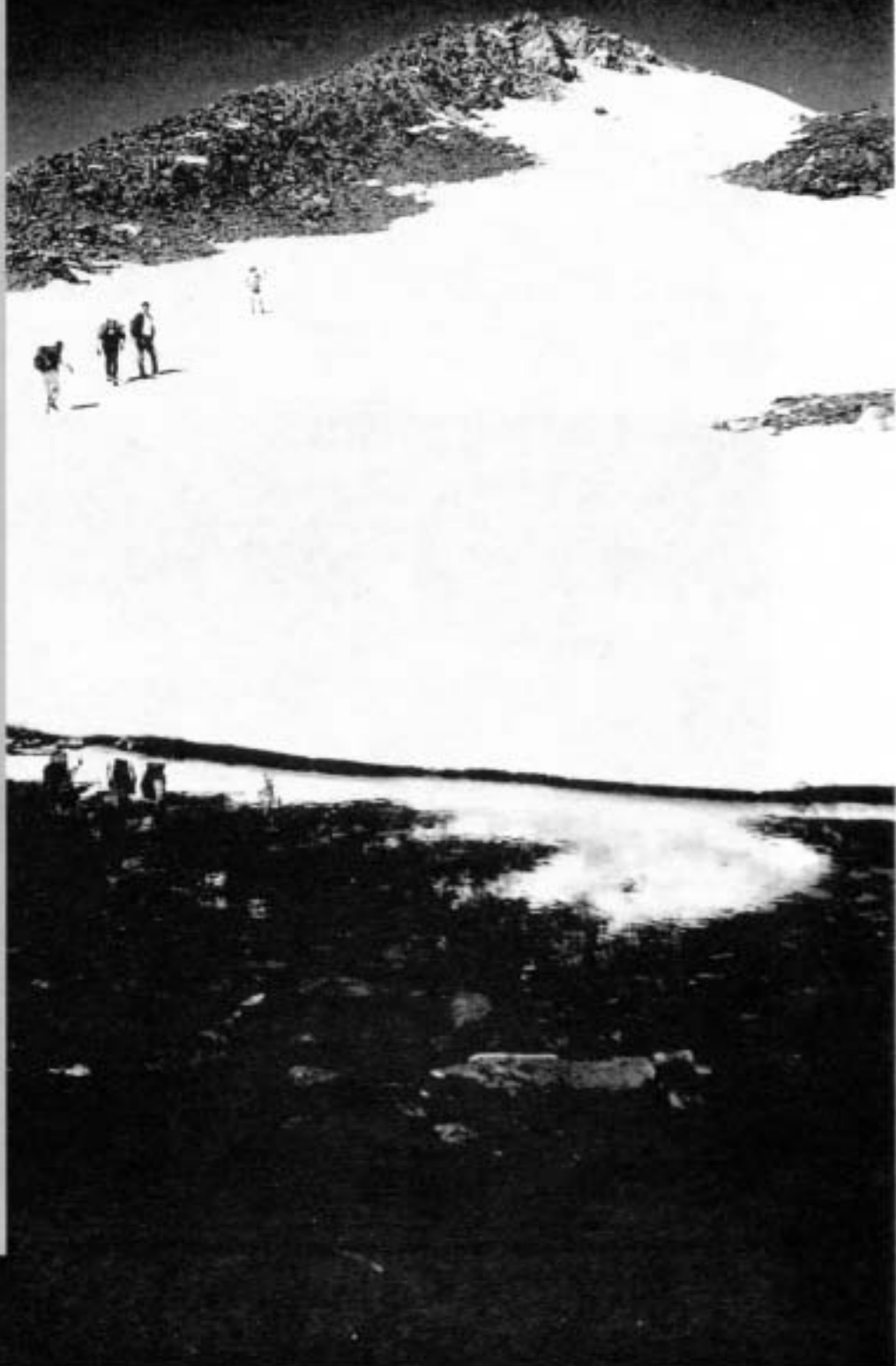
Nosaltres, des d'aquesta editorial, no podem fer altra cosa que animar a tothom a pujar als cims. Som coneixedors que fer un esforç per pujar i arribar a dalt d'un pic, contemplar la immensitat que ens envolta, és un dels plaers més sublims que recordem. És entre altres el fet que ens fa sentir excursionistes.

Cal que no ens enganyem, però. Si la mar es traïdora i tots els mariners i els habitants de la vora del mar ho sabem, la muntanya també. Hem de valorar molt bé les nostres forces i capacitats i pensar que no sempre tindrem sort que el temps serà bo. Cal informar-se molt bé dels itineraris, horaris, condicions de l'ascensió, nivells de dificultat, etc.

Pujar un cim és molt bonic, però retirar-se a temps ens pot salvar la vida. Darrerament hem sentit massa notícies d'accidents. Cal que extremem les precaucions, no hem de culpar els altres de les nostres limitacions, hem de saber valorar fins on podem arribar i fer que la muntanya sigui per a nosaltres un lloc de plaer i no de patiment.

Bones ascensions!

editorial

ENTRE GAVARNIE I ORDESA

22-6-97

La nit abans, les motxilles ja estaven fetes, tot a punt... però no em vaig poder adormir fins les dotze passades. Potser són els nervis? I és clar, al matí m'adormo i en comptes de presentar-me a les 6:00 h ho faig 40 minuts més tard.

El viatge en cotxe és una mica llarg i pesat però després d'unes sis hores de camí hem arribat a Gavarnie! «Le belle!» És fantàstic! (Però no tenim gaire temps per perdre, ja que encara hem de dinar i la «Météo» diu que farà mal temps). Mengem una «mini-pizza»

(de gust no gaire bona) i ràpidament pugem en cotxe fins a un pàrquing; des d'aquest fins al començament del camí la carretera està tallada per eslleissades de roca i pedra, és a dir, que fem 20 minuts de tresc per carretera abans d'iniciar el caminet que surt del coll de Bujaruelo.

Hem trobat més neu que no ens pensàvem, cosa que ens ha fet anar més lents. De tota manera, el fet de no tenir plaça reservada al refugi de Serradets i veure uns grups de persones davant i darrere ens ha fet accelerar el ritme per arribar-hi a temps.

Un quart d'hora abans d'arribar al refugi ens hem trobat enmig d'una massa de boira, no gaire espessa, però suficient per no deixar-nos veure la Bretxa de Roland des del refugi.

És una caseta acollidora i força neta. El noi que s'encarrega de mantenir-la ens ha donat dues plaques sense problemes... i m'espera una «toltilla» d'espaguetis per sopar... mmmMMM!!!

23-6-97

Ens hem llevat d'hora però ens hem entretingut més del compte.

Panoràmica de la Bretxa i de la falsa bretxa des de la gruta gelada de Casteret. Foto: Xavi Perelló

Hem fet amistat, tot esmorzant, amb una parella de Mallorca: en Toni i l'Ester. Tots quatre marxem més o menys al mateix temps cap al Taillon. El dia no és gaire bo, hi ha núvols i en arribar a la Bretxa (impressionant, per cert!) fa molt vent. Ens amaguem a la roca però, poc després, en tornar a veure el vessant francès (amb un cingle per cagar-s'hi) torna a fer molt vent i, a més, fred. Tots quatre arribem al cim i... el meu primer 3.000!!!. Però no tenim gaire sort: hi ha uns núvols força espessos que no ens deixen veure més enllà de set metres. Estem 20 minuts asseguts aprofundint la nova relació amistosa però, tot i que el vent ha minvat, el fred ens comença a entrar pel cos; així, doncs, la foto de rigor i apa, que no ha estat res! Ja he fet un 3.000 i ja estic contenta.

El camí de retorn és curt i ràpid. Els nous companys mallorquins se'n van cap al refugi de Goriz (al peu del Mont Perdut) però nosaltres tornem al de Serradets, així, doncs, ens acomiadem de qui —probablement— ja no tornarem a veure mai més.

Hem canviat de plans ja que al Xavi li han sortit unes llagues impressionants als talons; deixarem per una altra sortida els pics que formen el circ de Gavarnie.

24.6.97

Avui és Sant Joan, però no ho sembla. Aquí dalt, a la muntanya, quedes totalment desconectat de tot i de tothom. En aquest sentit és relaxant.

Però físicament avui ha estat esgotador. Ens hem passat set hores caminant i... el 2n! «Ese fistro pecador de Cascol!» En realitat volíem anar directament al refugi de Goriz sense fer cap pic, però el Xavi s'ha animat quan les llagues han deixat d'amargar-lo i l'ha volgut fer. Un 3.000 més a la llista que tot just iniciem. A més, avui hem tingut sort perquè no hi ha ni un núvol; la vista és fantàstica, totes aquelles muntanyes i valls i rius i boscos... era preciós. Veiem el Taillon, el massís del Vignemale,

La Neus Garcia al cim del Mont Perdut. Foto: Xavi Perelló

Panoràmica de cims des del Casco de Marboré, amb la Neus i el Xavi a primer terme. Foto: Xavi Perelló

El Xavi i la Neus al cim de la Punta de las Ollas. Foto: Xavi Perelló

El Cylindre des d'el cim del Mont Perdut. Foto: Xavi Perelló

El Xavi Perelló a la vall, entre el Baudrimont i el Soum de Ramond. Foto Neus Garcia

el circ de Gavarnie, el Mont Perdut... Uau!!! Genial!!!

Molt contents vam baixar del cim tot iniciant el camí cap a Goriz. Després de baixar mig flanquejant per la neu (amb bastant de por, tot s'ha de dir) hem arribat a la Gruta Casteret, no gaire grossa però molt bonica: un llac glaçat i estalactites de gel (làstima que era massa fosc i les fotos no han sortit). Després d'un llarg camí vorejant muntanyes arribem al refugi fets miquetes. El temps de demanar plaça i ja ens apalanquem a la gespa tot prenent el sol i descansant durant dues horetes... o tres!

25-6-97

Els plans per avui eren de fer el gran senyor Mont Perdut i prou, però... les forces estaven prou intactes i en comptes de baixar pel mateix lloc de pujada ho hem volgut fer en sentit oposat cap a la Punta de las Olas i així fer una ex-

cursioneta més llarga. Ens equivoquem i ens encigalem fins als ... «piiip». Quina por! Neus, t'estimo! Al final ens n'hem sortit força bé... Molt bé! Així doncs seguint la ruta retrobada després del patiment ens velem obligats a fer el tercer 3.000 del dia. Cansats, esgotats i encara acolloniats arribem al refugi. Avui el cos ha treballat molt però encara més el «tarro». Al final tres 3.000, molt amor a la muntanya i molt, però **molt** més respecte.

Sopem al refugi, el millor pollastre rostit, la millor amanida de pasta i la millor sopeta que mai hem menjat.

26-6-97

En despertar-me vaig notar que em feia mal tot el cos i que tenia una son terrible, però la idea de tornar a casa i dormir al llit de sempre em va donar forces per aixecar-me. Un darrer cop d'ull al magnífic paisatge després d'esmorzar i iniciem el camí de tornada.

Tota la vall d'Ordesa té unes vistes esplèndides: el riu que va fent salts d'aigua, les muntanyes, la infinitat de varietat en color i forma de les flors, el bosc de faigs... realment meravellós! Però tot i que el camí no s'acabava mai ens esperaven dues hores d'intensa angoixa caminant per carretera. Deu minuts després d'arribar a Torla, ens trobem amb l'Anna i l'Oscar, dos nous companys (de Madrid) amb els quals aniríem a dinar un plat combinat (boníssim!) i agafaríem els mateixos autocars des del poble fins a Saragossa.

Després d'un viatge pesat en autobús vam arribar a Sants, Barcelona! Eren les 12 de la nit, vaig veure els pares somrients que venien a buscar-nos.

(Recull del *Diari d'uns aprendents de muntanyistes*)

Neus Garcia i Xavier Perelló

La singular Bretxa de Roland pel costat francès. Foto: Xavi Perelló

LA LLARGA PRESÈNCIA D'UN BUTLLETÍ EXCURSIONISTA

De manera desapercebuda, mancat de publicitat durant temps, d'un període a un altre, rellevant-se en la cursa, una mena de prova de fons tot salvant obstacles, a voltes arrossegant estretores, impediments, navegant en tenebrors i atzaroses calmes, pel setembre d'enguany farà quatre dècades que aparegué la primera publicació editada per l'Agrupació Excursionista Talaia de Vilanova i la Geltrú. Tres o quatre anys abans, pel 1953, ja havia sortit esporàdicament algun simple full informatiu per tal d'anunciar una excursió, meitat turística amb autocar, compartint una caminada, per assabentar d'un pròxim aplec o bé una sortida a la neu. Fulls disseminats (eren de paper de colors com els que programaven espectacles de lleure) que el vent se'ls deuria emportar com a fulles tardorals, de temporada.

Qui no coneix o no sap de l'esperit de l'excursionisme d'aquest país li deu semblar insòlit pel cúmul d'activitats que l'envolten. Aquest faïment social que ja ha complert 120 anys de participació col·lectiva va néixer en un territori amb fon- des arrels d'identitat; una contrada aleshores escurçada, però sortosament afavorida per la diversitat d'uns paratges naturals

i amb un llegat històric i cultural innegable.

Hi ha molts afers esportius per gaudir, amb més o menys afeccionats, seguidors, practicants de qualsevol manifestació lloable que poden exalçar la pròpia voluntat. Segurament, però, l'activitat que s'escaigui deu estar exempta d'altres complexitats de més enllà de l'àmbit de la seva peculiaritat. I la motivació esmentada sol quedar en aquest raonament. Si més no posant-hi passió envers una planificació tècnica, la transcripció d'unes dades, la comunicació transferida a una multitud enfervorida o crítica segons hagin estat els resultats de la competició de torn, traduït en categories, rècords, classificacions, tot sigui dit en lloa a un públic que se sent identificat. Llavors, mercè a la contribució d'autèntics professionals dels mitjans de la comunicació, les referides actuacions esportives són comentades i difoses.

El germen de l'excursionisme podria considerar-se més 'complex'. Practicar-lo obliga a moure's per un suggestiu camp de prolífiques possibilitats que esperona intuïtivament a 'posar l'ull' en tot allò que hom veu, sent i admira. I la resulta d'una 'descoberta', el recórrer una

comarca, l'observació d'un envolt, una faceta, fa que promogui un interès per donar-ho a conèixer mitjançant llibres especialitzats, guies de muntanya, publicacions de caràcter associatiu que els mateixos protagonistes s'ho han de redactar. I fent-se seva aquesta referència, féu que l'Agrupació es plantejés com una necessitat vital donar a llum una publicació adreçada als socis, un mitjà pel qual poder transmetre i expandir l'ideari del seu fonament. Amb la motivació referida, la primera edició aparegué pel setembre-octubre de 1957, una circular en principi bimensual encapçalada amb el pretencios nom de «Boletín». Què podria significar aquell parell de fulls en format de quartilla (4 planes) que sortien amb periodicitat i en altres èpoques de tant en tant? L'aspecte de la publicació no podia ser més senzilla, carent d'atractiu, la presentació no donava auspici de projectar-se en un futur més o menys perllongat. Què podia aportar una circular confeccionada per uns voluntariosos però inexperts en el difícil ofici tan sigui, com a més, d'ajudants amateurs d'aprenents de periodista? Hi hagué per bé, més endavant, la col·laboració d'alguna persona que amb el

seu criteri elaborat i concís, de mestre, donava un realç en aquells fulls que bé podrien servir —ves a saber sinó— per embolicar un parell d'arengades.

La persona que els primers temps s'encarregà de tirar endavant la publicació fou en Llorenç Domingo Verdier, el primer director, un home ja madur, sortit d'aquell excursionisme d'abans de la guerra, del bastó i el sarro, fent els desplaçaments amb el camió dels pots de la llet per les recòndites valls pirinenques, i en Josep Blanes coadjuvant

en la composició. Els recursos econòmics (de sempre ha passat el mateix en aquesta classe d'associacions nascudes des de la base pura i nua) eren tan estrets com la via d'expressió dels seus col·laboradors sotmesos a les normes que regien el moment. Així caminant amb crosses per manca de molts coneixements no se'n podia donar la passa massa llarga perquè, el que ara és normal, aleshores podia succeir la fi de l'assaig literari. Tanta paperassa com es consumeix en l'actualitat, molta per no dir res!

Tampoc no s'ha de creure que la dita publicació inicial i les de l'avenir hagin de ser essencials per a la superació dels humans; en tot cas, si ha estat d'algun interès pot haver estat l'intentar conèixer una mica més el nostre àmbit més volgut. L'autèntica vàlua que podria desprendre's de les moltes edicions bé les podria reflectir la fresca autenticitat en exposar projectes, opinions, ressenyes muntanyenques d'un temps, d'una gent sense relleu ni veu. La paraula impresa fou un instrument imprescindible per a la pràctica de l'excursionisme; un portaveu per senzill que fos servia per tenir un contacte, la connexió d'un conjunt de persones a les quals els agrada el que representa l'entitat. I allí apareixien les diferents excursions programades amb antelació, a peu, en autocar, acampades, esquides, de tot una mica i assequible per a tothom. L'adquisició de material, el funcionament de secretaria, la diversitat d'actes que de l'excursionisme en poden derivar. El donar a conèixer la muntanya en les diferents versions fou la prioritat més patent, organitzant cursets, projeccions, sortides a la muntanya a l'hivern. I com l'excursionisme duu el ferment de moltes actituds coherents, ben aviat s'anuncià en el «Boletín» un cicle de gramàtica catalana (més endavant hi hauria un espai dedicat a 'Coneguem l'idioma'), col·loquis sobre l'art fotogràfic impartits per versats en el tema, les manifestacions sardanístiques que la Secció Folklorica procurava que fossin freqüents. Inicials coneixements vers la geografia, geologia, arqueologia local, resums d'història, llegendes... Sortides per a infants.

Adherida a la Federación Española de Montañismo

Afiliada a la A. E. C. C. Federación Nacional de Camping

CALLE DE SAN PABLO, 27. BAJOS

Núm. 21 - III Año

VILLANUEVA Y GELTRÚ

Julio 1960

VACACIONES

Nuevamente se nos presenta la oportunidad de gozar unos días haciendo los proyectos para las vacaciones de verano.

Cada año, al llegar esta época, aumenta en nuestra Agrupación el trajín y ajetreo propio de la preparación de las excursiones que pensamos realizar en Agosto, ya que este mes es el que casi toda la población las disfruta, junto con el tiempo caluroso.

Varios son los itinerarios que llaman la atención de nuestros socios, sobre todo los Pirineos en todos sus sectores, y en especial el Aragonés y el Navarro, que cada día se ven más concurridos, ya que el estar más vírgenes de las huellas turísticas, llaman más poderosamente la atención del montañero puro.

El Pirineo Oriental, salvo pocos lugares, se ha dado enteramente al turismo, haciendo que su nivel de coste de vida sea prohibitivo para los del país.

Luego ocurre que en otras épocas del año se vea su población aquejada de la soledad y pocos medios de vida, comparados con los de la época veraniega, haciéndoles creer que todo el año debe ser Pascua, cuando la realidad es muy otra.

Deseamos, pues, que todos gocen de unas muy merecidas vacaciones en donde mejor les agrade, y más les pueda aportar la salud que en ellas buscamos.

T. M. M.

Portada del nostre butlletí de juliol de l'any 1960.

Aquest mitjà de comunicació, imperceptible, tot i com un gra de sorra en el desert, es feia ressó per alertar exposant greus problemes que afectaven la nostra comarca. L'excursionista amb aquest adjectiu (la gran majoria és el que compta), la seva inclinació l'indueix a caminar i esbrinar els racons més apartats i agraeix el que troba al seu pas. També n'hi ha de negatiu, cosa que fa entendre que va errat en la vocació muntanyenca. Amb aquest impuls de voler saber hom s'adona, comprova, pren nota 'in situ' i llavors sent el fibló d'expressar unes vivències, la descripció d'un indret, exaltar suggeridors instants que mai reflectiran amb justesa —vet aquí una presumpció— la pregonesa d'una emoció.

I com que el portador de la motxilla encara no n'està prou joïós en difondre una meravella natural, aleshores sent curiositat i s'endinsa per escorcollar en l'arcà passat fotografiant, dibuixant, catalogant monuments, castells, masies, romanalles, vestigis... I com que això és poc i no està prou satisfet, cal recórrer per la geografia del país, camina que caminaràs a la recerca de fonts, rierols, fondals, el detectar cavitats per senders que gairebé no són definits al mapa. I seguint la rampellada l'excursionista estudiós mira d'aprofundir en les arrels d'un mot o les formes del viure rural que ja han desaparegut, rescabulant de la memòria —si encara és possible— indrets transformats en camp d'altres activitats i servituds. Arduós arriba a ser el precisar i lligar caps vers l'origen d'uns noms per assignar el més correcte que

All·legoria als 40 anys del nostre Butlletí. Dibuix d'Antoni Ordovàs

calgui, discutibles d'una comarca a la seva veïna del costat.

I com que la deu no s'esgota i a hom el preocupa la preservació de volguts paisatges d'algun imminent estropell (ara se'n diu medi ambient), contaminacions, espais esquarterats per projectes desenraonats, eren observacions descrites en les planes de la insignificant circular que feia saber, abans que no fos una realitat, els efectes que podia emanar l'abocador del Garraf, del qual tothom és convingut per generar el que hi ha.

De vegades hi ha hagut desmemòria de la llarga etapa d'aquesta 'premsa' associativa local i fins i tot que aquesta hagi existit. Des de la Circular, Butlletí de l'Agrupació s'insistí en un temps en què poques veus s'alçaren per fer retornar els noms de tradició de carrers i places i del mateix nom de la ciutat; o bé homenatjar insígnies prohoms que ens llegaren els seus coneixements. Compromís de responsable actuació en mantenir l'essència de l'excursionisme que ens ha pre-

cedit amb la seva valuosa aportació.

I si d'alguna manera ha destacat un mèrit de la circular en qualsevol època que la pugui absoldre de tantes mancances de presentació, d'erudició, de destresa literària, amb tota seguretat la pot eximir el procedir de la munió de gent que hi ha passat col·laborant, recolzant... La forma planera de comentar uns fets amb llenguatge directe i el cor a la boca en prevaler més el genuí sentiment que el contingut exposat, sobreixint sovint l'estimació que hom pot sentir plegat pel que fa a l'excursionisme.

Quanta diligència lliurada per tal que sortís i surti la publicació a l'hora, a corre-cuita, feinejant al vespre o quan va bé fer-ho! De la llarga travessada de la premsa de l'Agrupació se'n podria detallar infinitat d'anècdotes, però fóra un tedi excessiu. Bé es podria fer un resumit transport acoblat a un figurat vaixell, un «barquet» de paper (la circular) que tragina lletra impresa, el qual exhibeix en la llarga singladura el diari de bord. La primera publicació el setembre-octubre del 1957 encapçalava l'imprès el qualificatiu nom de butlletí (Boletín para los socios). Amb aquest rumb seguí fins al n. 12 (agost-setembre del 59). Del n. 13 (setembre-octubre) del mateix any vers el n. 45 (agost del 63) no duu cap mena de titulació (només porta el nom de l'entitat). Tot i essent una composició de dos fulls alternant de quatre, en format de quartilla, se li demanaven exagerats requisits. Va ser una temporada en què calia navegar com de contraban. Pel novembre-desembre del 63 apareix per primer cop el nom de

circular (Circular para los socios) però ja no porta la numeració correlativa, es costejava sense matrícula. Per l'abril i juliol del 64 hi ha un nou canvi: se'n diu «Folleto informativo exclusivo para los socios». No crec que fos un capritx de la Junta Directiva d'aleshores, més bé una estratègia per poder seguir navegant defugint els esculls. Pel setembre d'aquell any es torna a recuperar el títol de circular però sense esmentar el mes per evitar alguna probable mina. A l'inici del 65 i fins el setembre apareix en les circulars i encapçalant l'editorial una lletra inicial, majúscula, de la A a la I fent de referència en el seguiment dels mesos.

Solcant la maregassa s'arribà a l'octubre del mateix any 1965, durant el qual, i amb motiu de celebrar-se el X Aniversari de l'A.E. Talaia, s'edita un número extraordinari i se li restitueix interinament el nom de «Boletín Conmemorativo». En el compte li correspondria el 62 de la llista. En 1966 es torna a la «Circular para los asociados» i tot seguit a dessota hi ha un altre pretext per designar els mesos que diu: «Previsión del tiempo para el mes de Enero en la zona pirenaica», i a partir del juny s'escriu en català. Amb aquestes inconcretes definicions es pretén navegar de bolina per les aigües de la llei de premsa. Pel 67 l'edició ja surt en català —Circular per als socis— i també el nom de l'Agrupació amb el mes i l'any corresponent. Al juliol fou amb el títol de —Butlletí Extraordinari— i si abans ja sortien treballs redactats en català cada vegada serien més nombrosos. De llavors continuà anomenant-se Circular i durant els anys de

la transició política també hi hagué diverses alteracions definint-se algun cop com a 'full informatiu'. La darrera tirada dient-se circular fou pel juny-desembre del 86 i el nom de butlletí aparegué en una única tirada el gener-febrer-març del 87 i l'últim en format de quartilla. El 1988 surt la primera Circular de la Talaia en format de foli, trimestral, en una superació constant.

En la llarga travessada hi ha hagut molts exemplars de dos fulls i altres més de quatre. Alguns en duïen de cinc a dotze fulls. A partir del número de juliol-agost-setembre del 91, la publicació se'n diu 'Revista d'Excursionisme' i l'exemplar extraordinari de l'estiu del 95 relligava 42 fulls i la portada fou en color. A la present revista li correspondria segons l'ordre numèric el 255; a més a més hi hagué altres publicacions 'menors' que sortien amb els aplecs.

Si tota aquesta exposició relatada en fredós recompte només hagués servit en tot cas per omplir 35 cm (amb uns 2.200 fulls) per omplir un espai en la prestatgeria, certament que hauria estat una feineda estèril i absurda. En les menys-tenides pàgines, però, en el transcurs dels anys han aparegut treballs de recerca d'alta vàlua en la investigació dels molts aspectes de les nostres comarques. I en primer lloc el fer ressaltar la preada col·laboració, els que han fet i fan possible en succeir-se en la cursa de relleus per poder divulgar a través de l'Agrupació i de la Ciutat, persistents en l'enardiment d'un excursionisme que propugnem.

Antoni Ordovàs

CONTINUAREM INTENTANT SALVAR ELS COLLS- MIRALPEIX

Una excursió reivindicativa

El 8 de juny va tenir lloc una excursió poc corrent per la nostra Talaia. Es tractava de reivindicar que una de les poques zones verdes que resten mig senceres a la nostra comarca no sigui víctima de l'especulació i de l'afany urbanitzador, amb la franca connivència dels nostres ajuntaments. Així,

responent a la convocatòria que féu la Plataforma «Salvem els Colls» —de la qual la Talaia és membre—, anunciaríem que el nostre excursionisme se sumaria a allò que li és propi: una excursió litoral per l'escenari de la reivindicació.

Al peu del monument a Macià

ens reunirem 140 persones que érem els que tinguérem més ganes de matinar i de fer l'itinerari més llarg. Una segona columna s'afegiria més tard al punt de concentració escollit per l'organització, que fou la confluència de la urbanització dels Colls amb la urbanització del mas d'en Serra.

Al peu del monument a Macià, els caminaires de la Talaia a punt de sortir cap als Colls i Miralpeix. Foto: Rosa Farriol

Reagrupament a la punta dels Colls prop dels Bufadors. Foto: Rosa Farriol

Sortiríem pel passeig marítim fins a la platgeta dels Frares seguint el mateix itinerari que la Caminada Popular de l'any 1992, continuant cap a la Punta dels Colls on ens reagruparíem intentant escoltar el soroll dels bufadors. I seguiríem per la costa tot observant lateralment l'empremta deixada per la urbanitzadora i havent deixat enrere les restes del darrer incendi de la Muntanyeta. Esmorzaríem dalt de la Punta Grossa per saltar per damunt del túnel del tren i per acostar-nos cap a Miralpeix. Aquí connectaríem directament amb els darrers estralls urbanitzadors. Penseu que l'entitat ecologista DEPA-NA vol fer un contenciós contra l'Ajuntament de Sitges per no haver fet cas de la demanda de suspensió d'aquestes obres que trepitjàvem. Unes amplíssimes pistes a punt d'asfaltar i àmplies plataformes per edificar ens donaren la benvinguda a la vista del camp de golf. Per un moment ens sentí-

rem protagonistes de la urbanitzadora de la sèrie televisiva «Sitges», ja que fins i tot sembla inspirada en aquell lloc. Francament no reconeixíem aquells indrets si els comparem quan vàrem passar per la Caminada Popular. Passades les runes de la masia de Miralpeix feina hi hagué per retrobar el camí de pujada —tallat per les obres— cap al cim de Miralpeix, encara altres no agafarien aquest antic sender sinó que s'ho emprenien pel dret per un corriol que menava directament a l'ermita de Gràcia, i tot seguit a l'abandonat far dels avions. Molts pocs visitaren les runes del castell de Miralpeix i preferiren descansar tot contemplant una amplíssima panoràmica de la plana de Sitges.

Davallaríem entre pinedes fins trobar la pista que ens uniria amb els carrers de Mas d'en Serra. Mirant enrere, encara poguérem veure a la llunyania una colla de sitgetans que assolien Miralpeix i que

més tard s'incorporarien a l'excursió reivindicativa. No trigaríem gaire a trepitjar pista asfaltada, que ens conduiria al punt de trobada fixat per la Plataforma. Així, en un encreuament de pistes barrat per malla metàl·lica on es troben les dues urbanitzacions, s'instal·là una fira de la reivindicació i de la protesta per malmetre'ns aquell pulmó verd dels nostres municipis. Exposició de l'APMA —que ja tinguérem al nostre local—, pancartes al·lusives, paradeta amb coca i vi dolç, altres venien samarretes i fins i tot hi havia una tirolina per on baixaven els nanos a tota pastilla. I al centre un sorollós conjunt musical que de fet el que feia era una forta contaminació acústica. Entre actuació i actuació es féu un parlament per part d'un membre de la Plataforma (el Jaume Marcé de l'APMA), que donà les gràcies per aquella massiva participació i argumentà el perquè d'aquella concentració, encoratjant

Pancartes reivindicatives a l'entrada de la urbanització de Mas d'en Serra. Foto: Rosa Farriol

a tots a continuar la protesta, alhora que se seguissin les gestions a fi d'aturar aquell desgavell, esperant sobretot que l'escoltessin alguns dels polítics que també es

van afegir a la manifestació.

Cal recordar que la Plataforma «Salvem els Colls-Miralpeix» es tanca a negociar tot el que no sigui la preservació total de la zona,

ja que un cop cremat bona part del Montgròs, l'únic pulmó verd que resta en aquesta martiritzada comarca del Garraf són les pinedes que van des del turó de Miralpeix fins a la punta dels Colls, declarades per un estudi realitzat per la Diputació de Barcelona i la Universitat Autònoma com una zona d'interès comarcal i que nosaltres creiem que hauria d'afegir-se al Parc Natural del Garraf. Cal ara que després de la manifestació popular siguin els polítics dels Ajuntaments de Sant Pere de Ribes, Sitges i Vilanova i la Geltrú i el Consell Comarcal que, tot posant-se d'acord, aturin conjuntament aquesta malifeta, de forma definitiva, costi el que costi.

Nosaltres continuarem intentant salvar els Colls-Miralpeix. Ajudem-nos!

Josep Blanes

Concentració just a la confluència de les urbanitzacions dels Colls i de Mas d'en Serra, on es muntà un sorollos festival reivindicatiu. Foto: Rosa Farriol

ELS INFERNES TAMPOC NO S'HAN ACABAT

Era impensable que certes temàtiques donessin per tant. En tres anys (1994-1997) ja hem inventariat seixanta-vuit bruixes escampades arreu de les terres catalanes i des de 1993 a 1996 hem tractat de vint-i-cinc inferns geogràfics. En una altra ocasió ens posarem amb els diables o dimonis i en una segona oportunitat encetarem els frares, que també n'hi ha. No cal dir que un dia o altre hauré de parlar dels dracs, no tan abundants.

Avui, gràcies a la informació facilitada pels amics Aymamí i Toni Sagarra, continuarem amb els inferns. Ans de tot, cal reconèixer que comencem a perdre la memòria i no recordem per on hem passat fa uns anys. Per contemplar l'Aneto amb tota la seva majestuositat, cal arribar al port de la Picada, de 2470 m, i el millor itinerari és pujant des del pla de l'Artiga de Lin. Ho hem fet més d'una vegada, resseguint els

26. Clots de l'Infern, situats sota l'**Ibon de l'Infern**. Els clots s'assoleixen pel **coll de l'Infern** remuntant prèviament la canal de Pomero. L'indret és veritablement infernal. Hi hem passat molta calor i fins i tot algun company o companya s'hi va trobar molt malament, pensant que es moria.

Altres passatges que calia recordar són les nostres estades a la Vall Fosca. En pujar pel darrere de l'hostal Montseny (de Pallars), es passava per l'ermita del Fà i anàvem a parar al bell i petit estany de Filà. Després es baixava a Cabdella per les

27. Costes d'Infern, a tramuntana d'Espui, per un camí molt dreterut que venia del Pas de Lle-

vata, no recomanable fer-lo al revés.

Una vegada memorats aquests fets, l'Aymamí també ens fa recordar una marxa que vam fer l'any 1987 a Bagà. Una torrentera que baixa del pla Bagà fins a la riera de Gréixer —entre el Claper i l'Hospitalet—, prop del refugi de Rebost de l'UEC, porta el nom de

28. Clot de l'Infern. Hi vam passar, però no vam tenir el goig de veure el diable. Aquesta fondalada també la relaciona el Toni com una vall superior del Llobregat.

Segons Aymamí, de Castellfollit del Boix (Bages), prop d'Igualada, baixa la riera del mateix nom, coneguda també per del Rouric, del Servitge o de Vallformosa, denominada popularment per

29. Torrent de l'Infern, i així ho recull el mapa comarcal 1:50.000. És un afluent de la riera de Rajadell i la seva aportació la fa prop de Manresa. Desconeixem què té d'infern.

Anem per altres recerques del Toni. Dues són a la Cerdanya i la tercera al Berguedà:

30. Torrent de l'Infern o de les Bordes —prop del santuari de Bastanist, sota el Cadí—, tributari del riu de Vilec. S'ha de travessar per arribar a l'ermita. No recordem com era.

31. Avenc de l'Infern d'en Martí, no lluny de Prullans. És un pou vertical de 20 m situat a meitat del torrent del Prat de Codines, que baixa de Taltendre fins a Bellver, prop d'Ordén. El mapa de l'Alpina el té marcat amb el número 20.

32. Clot de l'Infern, barranc que baixa de les Roques Blanques de la serra d'Ensija fins al torrent Fondo de Monner, a Gósol, probablement conegut pels assidus talaiencs a les caminades dels gossolans.

Ara que ja tenim trenta-dos inferns enregistrats, sembla que els coneixem millor. Fa quatre anys —en fer-ne la presentació— deïem que aquest nom geogràfic es donava a indrets «foscos, pregons o profunds, llunyans i fatigosos d'anar-hi», però COROMINES era del parer que també era sinònim de «tarter» (gran claper de rocs), paraula que podia venir del llatí TARTAREUS «infernal», derivat de TARTARUS «l'infern, les fonàries de la terra», que localitzem a les altes valls pirinenques. La situació dels inferns que hem relacionat fins avui donen la raó a una i altra opinió. Hem vist barrancs, comes o valls, fondos, sots, torrents, clots, coves i avencs, la majoria profunds, allunyats de la civilització, però també alguns llocs enlairats i plens de pedres despreses dels cims, encloïts entre muntanyes i de difícil accés. Menciono a part mereixen les coves i els avencs, entrades naturals a les entranyes de la terra, a l'«avern» del Pere Botero.

La veu popular és gairebé sempre sàvia i dona als llocs el nom més adient. Si els nostres avis van denominar «infern» als indrets estudiats, no hi ha dubte que semblaven i encara semblen inferns. No desmereixem la fantasia dels avantpassats. Hi ha certes coses que tenen justificació.

Vicenç Carbonell i Virella

AVENC DE LA CRISI

Mola de Cati-Ports de Caro-Baix Ebre

Ja se n'havia parlat, l'Humberto s'havia posat en contacte amb l'Espeleo Club de Tortosa perquè ténien moltes ganes de veure aquesta nova cavitat acabada de descobrir, el pou d'entrada de la qual superava els 100 m de profunditat, d'una sola tirada, i de Catalunya és el pou més llarg (117 m). La SIVINOTA en té 106.

Vam quedar per anar-hi el cap de setmana 1 i 2 de març. L'Humberto però no es pot aguantar i se'n va el dimecres 26 de febrer juntament amb el Joan Colet i la Pamela Ortiz, dos nous 'enganxats' del curset d'espeleo que prometen, i es van dedicar a repassar cavitats a base de bé. El dissabte dia 1 a la tarda vam arribar el Perona i jo. L'Humberto ja havia localitzat la boca (bé!!!), perquè tots ja sabem el que són les ressenyes, i passem la nit en el refugi del Caro. Al cap de poca estona van venir uns companys del grup de l'Aliga de Barcelona i vam passar una agradable vetllada plegats com sempre parlant de batalletes, i més tard es van presentar alguns membres del Grup Espeleo de Tortosa per veure si s'havia localitzat la boca, segons explicacions que havien donat ells mateixos.

L'endemà, havent esmorzat, vam anar a l'Avenc de la Crisi, després d'una petita incursió en una cavitat que ens van mostrar els de l'Aliga, una cavitat molt bonica, fins i tot per a iniciació (no recordo el nom, però segur que el Perona sí).

L'Avenc de la Crisi s'obre al mig de la riera, al començament del barranc de la Paridora, amb una petita diaclasa d'uns 8 metres que després d'una curta gatera dóna a una saleta concrecional; aquesta ens situa a la capçalera del pou de 117 metres. El pou, fins a la seva base, té tres trams ben definits: el primer és bastant còmode fins al primer relleix (-35 m), el segon es fa bastant estret fins a la cota -65, aquí si hi ha aigua et mulles ja que no la pots

esquivar; i el tercer tram, que s'inicia abans del segon relleix (-77 m). El pou es torna a eixamplar fins als -128 m. En el tercer tram, a -95, un balcó dóna accés a la via que remunta de La Gran Diaclasa i a la vegada a uns nous pous fins a la cota -128 (de moment). Seguim davallant fins arribar a un tercer relleix (-111 m) i des d'aquest fins al final del pou. A partir d'aquí la cavitat esdevé horitzontal i pren la direcció NE mentre un parell de passos estrets ens porta a la Galeria de l'Embut. En aquest punt la galeria es bifurca; si seguim recte, després d'un pas delicat i un petit pou la galeria s'acaba a uns 80 metres. Si seguim per l'esquerra, una gatera ens porta a la Via de la Sala de les Banderes. Descendint per la Galeria de l'Embut, al costat d'una corda fixa que ens permetrà visitar la Via de les Diaclases, arribem a l'Embut. Mitjançant uns passamans a la dreta accedim a la Sala del Llac per un costat i per l'altre passem a la zona activa. Aquest tram es fa impenetrable a la seva part fi-

nal ja que és un laminador inclinat que s'estreny molt. A partir d'aquest punt i després d'haver fet cota, decidim iniciar el retorn perquè se'ns feia tard. La tornada va ser ràpida i vam quedar per tornar-hi un altre dia per acabar d'explorar les altres sales que ens havien quedat pendents.

La cavitat està equipada amb STARFIX, uns ancoratges tipus SPIT (sistema de falca) que té una forma d'anella, en el costat que queda a fora i que no cal portar plaques de sujecció. Cal fer constar que els membres de l'exploració de l'Espeleo Club de Tortosa s'han 'currat' la cavitat a base de bé.

Salvador Belchi

Topografia i informació tècnica:
SUBTERRÀNEA n. 6

Treballs aportats per: Adolf Algueró i Carles Martínez de l'Espeleo Club de Tortosa. També el nostre agraïment als membres de l'Espeleo Club de Tortosa per la seva inestimable i desinteressada col·laboració.

Avenc de la Crisi, Galeria de l'Embut. Foto: Espeleo Club Tortosa

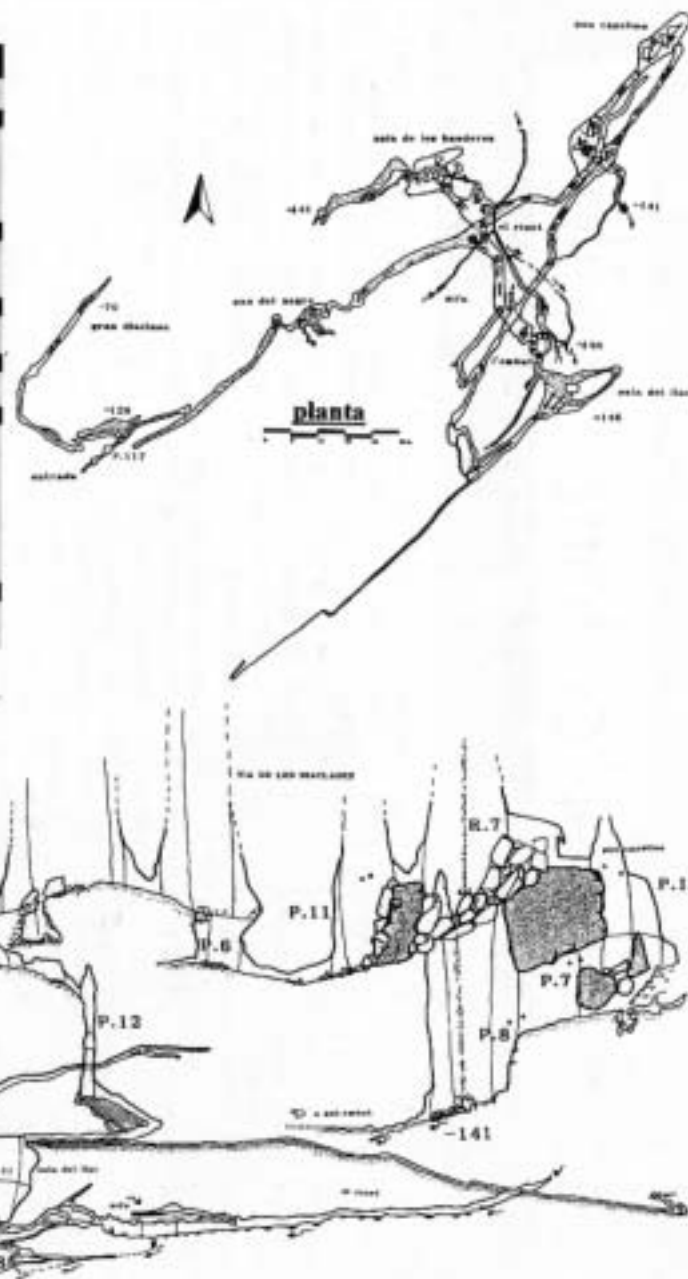
MOLA DE CATI - PORTS DE CARO - TORTOSA

X: 31.272.658 / Y: 4.521 / Z: 1.260 m.

Reconegut: 1.215 m / Desnivell: 148 m.

Topo 1995
CARLES MARTINEZ, RICARD SANZ
Dibuix 1996
CARLES MARTINEZ, ADOLF ALGUERO

FICHA TÉCNICA			DE EQUIPAMIENTO
Obstáculo	Cuerda	Anclajes	Observaciones
PUZOS 117			
P.117	40	5 SFIX	-
	50	8 SFIX	Inicio 5 m. bajo la supina (-35).
	40	4 SFIX	Inicio en 2ª supina (-77)
	20	4 SFIX	Inicio en 3ª supina (-111)
VIA GRAN DIACLASA			
R.4	10	1a + 2a	Pasamanos.
			Piso resistente expuesto.
VIA SALA DE LOS BANDERES			
P.7	10	1a	Colado extremo sala.
L'EMBUT			
P.6	10	1a + 1a	Pasamanos derecha y rapel a bloques
VIA DE LOS DIACLASAS			
P.9			Cuerda fija
R.4	5	Pb01+placa	-
P.6	10	2a	-
P.11	15	2a	Escalada delicada 1er explorador
P.12 (P.1apina)	20	1a + 2a	Pasamanos cubucora
P.7	-	-	Evitable con destrepe alternativo
P.8	10	2a	-
RAMAL A SALA ELAC			
P.12	20	1a + Pb01	Anclaje sin placa
P.11	15	2a	-
Descendiendo con cuerda doble, hay que equivar antes L'EMBUT			

Crònica del "cotarro" talaïenc

NOTICIES DEL LOCAL

De mica en mica s'omple la pica. I així anem fent amb el local social. Ja us dèiem a la passada edició que s'havien acabat les obres de la zona compresa entre la torre i la capella, havent habitat dues dependències corresponents al primer i segon pis. Com podeu veure a les fotos, la biblioteca-arxiu, al segon pis, ja és a punt, amb les prestatgeries a punt de rebre llibres, guies i arxivadors, àlbums fotogràfics, revistes i butlletins i tota mena d'informació excursionista que constituirà el nostre ja ampli historial i que estarà ben aviat obert a la consulta de tothom. Evidentment, els esforçats membres de l'equip d'arxiu demanen ajuda per al trasllat de llibres i arxivadors i per a la seva neteja —ara són plens de pols per les obres— abans de col·locar-los als prestatges corresponents. Mentrestant, i sobretot gràcies

a l'entusiasme i treball d'en Ramon López, ja tenim pintades ambdues dependències, encara que al primer pis, on hi ha d'anar el bar nou, encara falta muntar una petita zona de cuina i dotar la resta d'enllumenat i instal·lació d'aigua corrent.

Mentre que la darrera obra realitzada de forma comuna amb la Comunitat de Propietaris de l'edifici ha estat la connexió al clavegueram públic dels desguassos de l'edifici, que fins ara anaven desapareixent cap a algun antic pou mort o alguna vella galeria que s'escolava cap al subsòl. I nosaltres tan tranquils...! Entretant s'estan demanant els pressupostos per a la consolidació del terrats confrontant amb el carrer Comerç, que constituïran la tercera fase de les obres.

Per altra banda, i ja per compte de la Talaia, s'han de començar les obres per independitzar l'accés al segon pis, del veí Sr. Vives, consistents en una balconada coberta que transcorrerà des de la torre del pati fins al pis esmentat, tram que alguns ja han batejat com «el tramvia».

Així va el local. I ho expliquem per aquells que no poden venir o tenen mandra de fer-ho. Amb tot, cal pensar sempre que necessitem el vostre ajut i la vostra presència per sentir el suport a tot el que s'està fent.

LA COL·LA 'DELS DIMECRES' TANCA EL CURS 96/97

Una bona colla de caminaires d'aquest heterogeni grup que s'anomenen «dels dimecres» i que de forma au-

tònoma però intensament lligats a la Talaia es dediquen a caminar per la rodalia vilanovina i voltants de la comarca, acaben de tancar una temporada més fins a la propera tardor, que pensen tornar a engegar. Com a cloenda ho varen celebrar a la Masia Cabanyes el passat dia 11 de juny, amb una clàssica paella que els va preparar el Manel Massana. Veurem si a la tornada a l'activitat es posen en funcionament aquelles propostes d'integració en l'activitat talaïenca.

PRESTACIONS DE LES POLISSES D'ASSEGURANCES DE COMERCIAL UNION ALS POSSEÏDORS DE TARGES DE LA FEEC

Tant pel que fa a la pòlissa normal com a la pòlissa especial, l'àmbit de cobertura és tot el món i l'inici d'aplicació de l'assegurança és a partir del dia d'inici de la validesa de la llicència. Ambdues pòlisses cobreixen els accidents ocorreguts en els desplaçaments d'anada i tornada per a fer l'activitat i en la pràctica com a amateur de les diferents activitats de muntanya, però cal remarcar que la pòlissa normal només cobreix la participació en competicions d'àmbit català i internacional, mentre que la pòlissa especial inclou a més les competicions d'àmbit estatal.

Una altra diferenciació és el capital assegurat per invalidesa total i permanent, que en la normal és de 1.000.000 de ptes. i en la pòlissa especial és de 2.000.000 ptes. I pel que fa a l'assistència mèdico-quirúrgico-farmacèutica, en la pòlissa especial, si l'assistència és contínua en centres concertats passa a ser il·limitada, i de centres concertats resulta que només n'hi ha a Catalunya.

ASSEMBLEA GENERAL ORDINARIA DE LA FEDERACIÓ D'ENTITATS EXCURSIONISTES DE CATALUNYA (FEEC)

El passat 27 d'abril, a Sant Vicenç dels Horts, va tenir lloc aquesta assemblea que amb un extens ordre del dia significaria la primera assemblea presidida pel nou presi-

El nou local del Bar, encara amb les bastides per pintar. Foto: Rosa Farró

Crònica del "cotarro" talaienc

dent Joan Bernat Clarella i la seva junta, elegits no fa gaire en una altra sorpresiva assemblea extraordinària.

Després de les pertinents salutacions als membres de l'assemblea i al batlle de Sant Vicenç, es passen ràpidament els primers punts de l'ordre del dia amb la novetat que s'ha federat una nova entitat al Garraf i és l'Agrupació Excursionista d'Olivella, a la qual i des d'aquestes pàgines donem la més cordial benvinguda al món excursionista.

El nou president passà revista a tota la Federació, explicant com s'ha trobat les diferents activitats i marcant les pautes a seguir en algunes qüestions. Així parlà de la revista Vèrtex, que surt en publicació molt espaiada, i que entremig es farà una publicació informativa dels afers federatius. En la qüestió de refugis, assegurà seguir la tasca actual i promoure noves obres, recordant que la construcció i reparació de refugis és encomanada a una empresa autònoma PICAMUNT, S.L., però participada per la FEEC, els comptes de la qual s'aproven en aquesta assemblea. Aquesta mateixa empresa d'obres també realitza les obres del nou local de la FEEC. Pel que fa a la pròpia administració de la FEEC també es preveu canviar el sistema informàtic actual i agilitzar així qual-sevol tramitació.

Una altra empresa muntada per la FEEC per promocionar les activitats de muntanya i senders 100x100 MUNTANYA, S.L. no ha resultat tan reeixida com l'anterior i s'ha hagut de sanejar ja que representava massa despeses per tan pocs resultats, havent-se acomiadat el gerent prèvia indemnització.

També es va parlar d'un reguitzell de temes com les divisions territorials (vegueries), el Comitè de Joventut, de l'ECAM, de l'Associació Azimut, de l'assessoria tècnica de Natura, de prevenció i seguretat i de l'assessoria mèdica, de competicions i de promoció, així com de la creació de la comissió d'Alpinisme i la vocalia de Barrancs, de Senders i

Un aspecte de la nova dependència de la Biblioteca-Arxiu a la 2a planta. Foto: Rosa Farniol

de Campaments i de supervisió de Marxes. Per variar també es va parlar de llicències per a l'any vinent així com de les assegurances temporals. Les relacions institucionals s'han reactivat, sobretot amb la federació espanyola FEDME.

Els càrrecs de la nova junta es van ratificar àmpliament en una votació de 23 a favor, 1 en contra i 6 abstencions. A continuació es va llegir l'informe de l'auditoria i es va aprovar l'estat de comptes i els balanços tant el de la pròpia FEEC com el de les dues empreses adscrites PICAMUNT i 100x100 MUNTANYA. Tot i que encara són pendents de rebre les subvencions promeses per les institucions, el pressupost per enguany es va aprovar sense cap variació en un any que se suposa d'austeritat.

Amb unes perspectives de dificultats i de moltes gestions però d'esperança en el futur, es va cloure aquesta primera assemblea de la nova junta federativa. Que hi hagi sort!

NECROLOGIQUES

El passat 7 de juny va deixar-nos per sempre l'Antònia Papiol, mare del nostre president Salvador Butí, la

qual després d'una ràpida i cruel dolència va abandonar aquest món. En l'acte mortuori, que es va celebrar a l'església de Sant Joan, es féu patent l'àmplia coneixença del nostre president i del seu pare i família que anaren a retre el darrer adéu a la difunta i que testimoniaren la seva condolença a tota la família. Des d'aquestes planes renovem el nostre condol per aquesta sensible pèrdua, fent-nos ressò del sentir de la nostra Talaià.

I a darrera hora ens assabentem de la mort d'en Gonçal Mata i Villaiba ocorreguda el 5 de juliol a l'edat de 80 anys. Membre actiu de la Secció de la 3a Edat, havia col·laborat molt de temps amb en Tomàs Muela i fou ell qui el rellevà a la seva mort i portà la Secció fins que aquella es va dissoldre. Rebin els seus familiars la més sentida condolença.

COM SEMPRE, PER SANT JORDI, PARADA DE LLIBRES I EXPOSICIO A LA RAMBLA

Per bé que quasi tota la gent en actiu aquell dia treballava, ja que Sant Jordi s'esqueia en dimecres,

Crònica del "cotarro" talaienc

vàrem fer sortir la paradeta gràcies al soci jubilat i a les mestresses de casa.

L'exposició fotogràfica fou centrada en l'activitat de l'any 96 i així tant poguérem veure fotos d'espeleologia o d'escalada en glaç, com de caminades del GR o la Popular de Vilanova, fotos que despertaren la curiositat d'una gran quantitat de vilanovins i forasters que passejaven per la Rambla.

Els llibres com cada any foren facilitats pel nostre soci Josep M. Plana a través de Llibreria Tanit, així com per l'aportació de la Llibreria Montcau de Barcelona, que des de fa anys col·laboren en guarnir la nostra paradeta amb els llibres més escollits de guies de muntanya, alpinisme, itineraris, espeleologia, BTT, història, medi natural, esports d'aventura, mapes i un munt d'obres més relacionades amb l'excursionisme.

També tingueren sortida alguns dels opuscles de producció pròpia, per exemple, alguns dels reculls de sortides del Cicle Coneguem Catalunya o els itineraris i mapes de les Marxes i també de les Caminades Populars. Tot i que només vàrem treure la parada un sol dia, no ens podem queixar i podem dir que econòmicament va resultar prou bé i que com cada any ens vàrem donar a conèixer una mica més.

CELEBRACIÓ DEL SOLSTICI D'ESTIU I TANCAMENT DE CURS DE L'ACTIVITAT OFICIAL DE LA TALAIA

El propassat 27 de juny, havent escollit com a data simbòlica el pas del solstici d'estiu i com a motiu per tancar el curs oficial d'activitats de l'entitat, gran quantitat de socis acudiren a la convocatòria ni que fos per brindar amb una copa de xampany i menjar-se un bon tros de coca. Encara que alguns demanaren el discurs protocolari, el president no estava per romanços i declinà l'ofertament, convidant a continuar la celebració amb el xampany i la coca i donant la darrera ullada a les fotos de l'exposició

LA TALAIA VA AL COLE, que aquell dia es clausurava. Tot fent petar la xerrada la vetllada es perllongà fins ben tard.

X TROBADA DE SARDANISTES INFANTILS A LA PLAÇA DE LA VILA

I ja van 10 Trobades infantils de sardanistes que organitzen els Amics de la Sardana de la Talaia. Enguany 9 escoles sardanistes amb 12 anelles i 160 nens i nenes foren el balanç d'aquesta trobada celebrada el dia 17 de maig, un xic marcada per la baixada de la participació motivada essencialment per la coincidència de concursos sardanistes en els quals participen els monitors de la quitxalla i que fa que no puguin assistir acompanyant les colles infantils. Tot i així la trobada es va cloure amb èxit i els participants foren obsequiats amb un berenar. L'acompanyament musical fou confiat a la Cobla Ressor.

NOTÍCIA D'ESCALADA ESPORTIVA

El Jordi Chércoles i el Roger Ramos han superat les proves per formar part de la Selecció Catalana d'Escalada Esportiva. Al rocòdrom vilanoví del Pavelló d'Esports varen fer el primer test de selecció i després va tenir lloc la competició a Manresa.

Ara ja van a Barcelona a entrenar dos dies a la setmana. El Roger també ha estat seleccionat per l'equip que competirà a la Copa d'Espanya que se celebrarà en diverses jornades a Vitòria, Alacant i Múrcia.

Res més que allò que diem sempre: Endavant!

I CLOUREM TEMPORADA DELS DIVENDRES CULTURALS

El darrer trimestre ha estat bastant pròdig en activitats dels divendres i força heterogeni. Per començar tinguerem el divendres 4 d'abril un VIATGE PER LES PLANTES MEDICINALS DE CATALUNYA acompanyats d'en Cèsar Blanché, professor de Botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona, que ens va fer passar una bona vetllada amb la seva paraula fàcil i amena a part de la quantitat d'informació de què ens va fornir sobre les plantes remeieres que tenim a casa nostra. Tants remeis que tenim com qui diu a la porta de casa i gairebé no els coneixem! El divendres següent, dia 11, ens visitava el Sr. Estrada Vilarrasa, Cònsul Honorari d'Eslovènia a Espanya, convidat per una colla de senderistes que el darrer estiu anaren a conèixer les muntanyes d'aquell país. La visita del Cònsul va despertar molta curiositat i la

El Sr. Estrada Vilarrasa en un moment de la xerrada sobre Eslovènia. Foto: Rosa Farriol

Crònica del "cotarro" talaïenc

sala es va omplir de gom a gom de socis i simpatitzants que volien saber coses d'aquell gairebé novell estat europeu. Després d'una breu però variada projecció de diapositives anunciada sota el títol de **DESCOBRIM ESLOVÈNIA**, de l'activitat muntanyera i senderista per aquell país feta per una colla de la Talaia, el Sr. Estrada ens va parlar llargament d'Eslovènia, i d'una manera tan entusiasta que no cal dir que qui més qui menys ja ha fet els seus projectes, a curt o llarg termini, per anar-hi. El seguia el divendres dia 18 d'abril amb una altra xerrada, aquesta vegada a càrrec d'en Sebastià Jodar i que portava el títol de **MAURITÀNIA: UN PAÍS EN CONSTRUCCIÓ**. I el darrer divendres d'abril, dia 25, era en Xavier Garcia, pare, qui ens feia passar una bona estona rememorant fets històrics i entranyables. La xerrada versava sobre **MONTSERRAT: 50 ANYS DESPRÉS DE L'ENTRONITZACIÓ DE LA VERGE**, celebració que tenia lloc dos dies després festivitats de la verge moreneta.

El mes de maig l'encetàvem el divendres dia 9, ja que l'anterior divendres formava part d'un llarg cap de setmana i al local no hi havia ni

una mosca. Aquell dia l'ignasi Puig Ventosa, membre de l'APMA de Vilanova i la Geltrú ens posava al corrent de la situació dels Colls. La xerrada portava per nom: **ELS COLS-MIRALPEIX: PODEM PERDRE EL DARRER ESPAI LITORAL DE LA COMARCA?** Cal afegir que al local hi havia quedat muntada una petita exposició on es feia patent tot aquest enrenou. El divendres següent, dia 16, era el nostre actiu consoci Vicenç Carbonell i Virella qui ens muntava una exposició fotogràfica sobre **FITES, MOLLONS I PEDRONS** que va romandre oberta al públic durant els quinze dies següents. El moment de la inauguració anà acompanyat d'una petita conferència del mateix Vicenç Carbonell, estudiós d'aquest tema tan curiós i particular i molt entès en qüestions d'assenyalament de termes i propietats. El divendres dia 23 de maig ens visitava novament l'amic Joaquim Ferrandis, del Centre Excursionista de Catalunya (CEC) de Barcelona, aquesta vegada per parlar-nos de les **ORQUÍDIES DE CATALUNYA**, un fantàstic i documentadíssim audiovisual d'aquestes flors, de formes, colors i tamanys tan diversos i a vegades tan difícils de tro-

bar o que, de tan diminutes, les trepitgem sense adonar-nos-en. El divendres següent, dia 30, darrer divendres del mes, un tema ben diferent: **EL SERENO DE LA NIT**. Acompanyat d'aquest títol tan suggerent hi anava el nom del conferenciant, l'Oscar Martí i Bruna, conversador infatigable i home dels mil oficis, un d'aquests el de Sereno, que va practicar durant una bona colla d'anys i que li va donar ocasió de conèixer les mil i una trifolgues de la població vilanovina de l'època. Una vetllada molt divertida i amena, no esperàvem menys del nostre bon amic Oscar Martí.

El primer divendres de juny dia 6 no hi va haver cap activitat cultural perquè a darrera hora ens va fallar el que havíem previst, i el divendres següent, dia 13, per celebrar la festivitats de Sant Bernat de Menthon, el patró dels excursionistes, inauguràvem l'exposició fotogràfica anunciada amb molta antelació: **LA TALAIA VA AL 'COLE'**, una sèrie de fotografies de l'època en que els nostres socis anaven a l'escola. Val a dir que ens va costar una mica engrescar la gent perquè ens busquessin les fotos però al final va ser un èxit de participació. Ah, i la sala d'actes va quedar d'allò més ambientada, i la gresca que hi havia intentant reconèixer aquest i l'altre! Perquè tot s'ha de dir, per a alguns l'època escolar quedava un xic lluny... El divendres següent dia 20 la temàtica era del tot diferent: **GUATEMALA, fins quan la impunitat?** Una xerrada i un audiovisual ens posaren de manifest el problema tan esgarriós d'aquell país que malauradament no és l'únic en aquelles circumstàncies. La xerrada va anar a càrrec de Celestino Suárez. I ara sí que tançàvem caixa. El divendres dia 27, final de juny i de trimestre, havíem anunciat una festa de fi de curs de les activitats i celebració del solstici d'estiu. Així que, oportuns nosaltres, amb un dia gairebé de tardor de gris i fred que era, celebràvem l'arribada de l'estiu i ens acomiadàvem amb coca i xampany de les activitats oficials de la temporada. Bon estiu i a reveure fins després de les vacances.

El nostre soci intentant reconèixer-se a les fotos retrospectives de l'exposició «La Talaia va al cole». Foto: Rosa Farrici

ARBRES QUE FLOREIXEN A L'ESTIU

Estem acostumats a gaudir durant les excursions de primavera de l'espectacle de colors que ens ofereixen els arbres fruiters. Recordem els ametllers florits que veiérem en les etapes del GR que acabàvem a Ulldemolins o també els que poguérem veure a la Rambla de Solers durant la Caminada Popular o alguns presguers i cirerers per les rodalies de la comarca. És, doncs, durant la primavera que aquests arbres ens ofereixen la seva màxima esplendor i és a l'aire lliure on tenim l'espectacle assegurat.

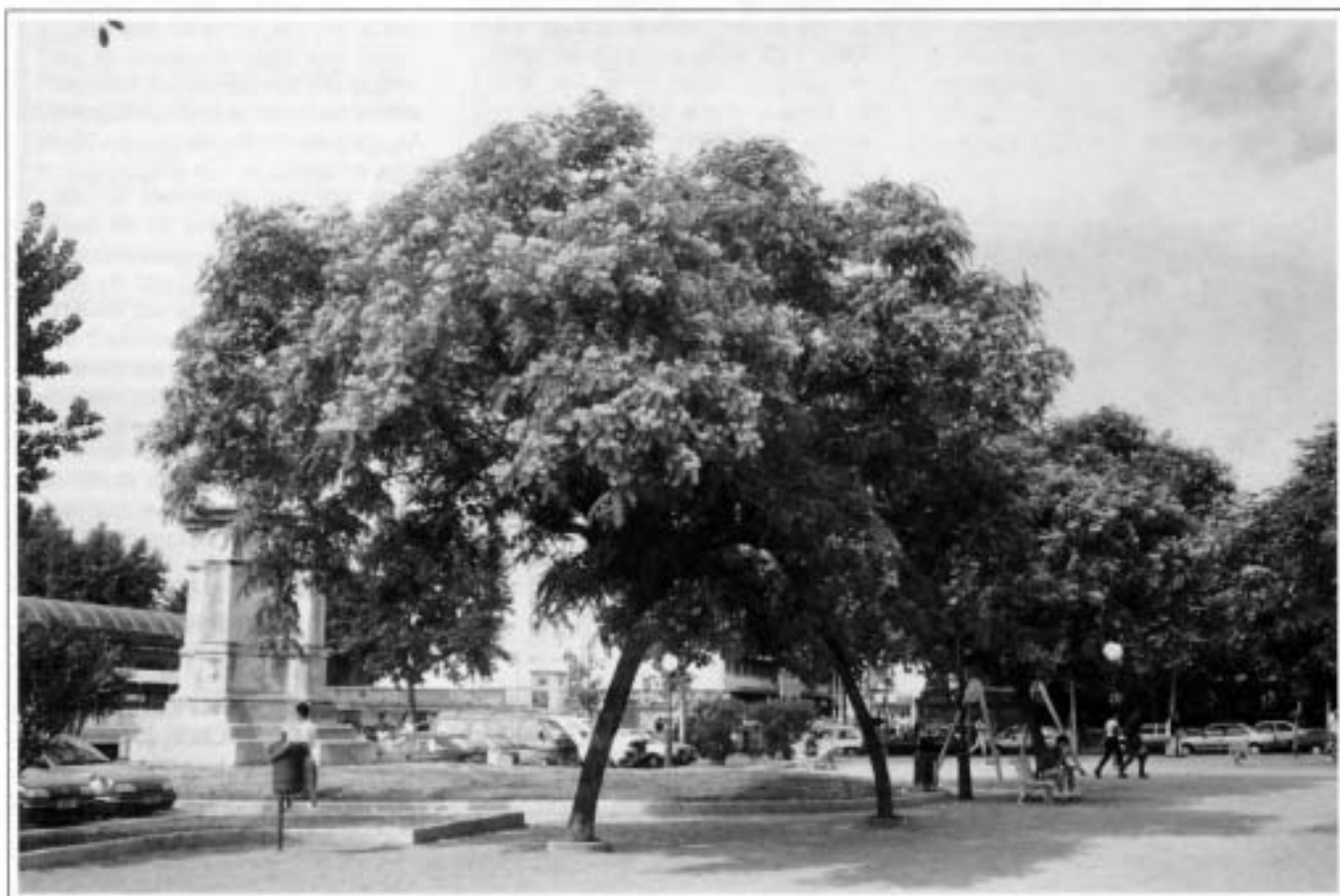
Però a finals de primavera i a començaments d'estiu floreixen altres arbres que trobem a la ciutat. Sovint són exòtics i han estat plantats per fer ombra i oferir-nos color i benestar. Alguns d'aquests arbres fa temps que es troben ben adaptats com a ornamentals als parcs i jardins, d'altres no fa gaire que han estat plantats i ens ha cridat l'atenció les seves flors i la seva vistositat.

No pretenem descriure tots els arbres que hem vist florir en aquesta època, però sí comentar els més significatius.

Nom popular: Tipuana
Nom científic: *Tipuana tipu*
Família: *Fabaceae*
Origen: Amèrica del Sud

La tipuana és un arbre no gaire alt de fulla composta imparipinnada i de flors grogues. Com totes les espècies d'aquesta família té el fruit en llegum. Aquest porta soldada una ala membrana bastant grossa. L'interior del fruit conté algunes llavors.

Floreix a la primavera i a començaments d'estiu. Les flors, un cop han estat fecundades, co-

Tipuana tipu. Aspecte general dels exemplars que hi ha a la Plaça de l'Estació de Vilanova. Foto: M. Carme Barceló

Flor de l'acàcia de Constantinoble. Foto: M. Carme Barceló

Acàcia de Constantinoble «*Albizia julibrissin*». Foto: M. Carme Barceló

breixen el sòl d'un bonic color groguenc, talment com si fos una catifa. Les fulles cauen molt tard ben entrat l'hivern i els fruits perduren durant temps a les branques. Es troba ben adaptat a l'àrea mediterrània.

Podem veure'n diversos exemplars a la Plaça Maristany, Plaça de la Sardana i en algun carreró de la Geltrú.

Nom popular: Acàcia de Constantinoble

Nom científic: *Albizia julibrissin*

Família: *Mimosaceae*

Origen: Àsia, des de Pèrsia fins a la Xina

Aquest arbre, que veiem recentment en alguna plaça de Vilanova, té un port delicat i no és gaire alt. Les fulles són llargues i estan formades per folíols molt petits. El més curiós són les flors, que semblen borles blanquinoses amb els àpexs vermells. El fruit, igual que l'espècie anterior, és un llegum aplanat. Floreix de juny a agost. És un arbre més aviat rar a Vilanova. A la Plaça del Mercat podem observar-ne alguns exemplars.

Nom popular: Magnòlia

Nom científic: *Magnolia grandiflora*

Família: *Magnoliaceae*

Origen: Estats Units

El nom popular procedeix del nom científic que va ser dedicat a Magnol, professor de medicina i director del jardí Botànic de Montpeller. La denominació específica fa consideració al tamany de les flors. És un arbre gran que pot arribar als 25 m d'alçada, de tronc recte, ramificat des de la base amb branques erectes que donen lloc a un port cònic. Les fulles són grans de 12 a 20 cm, lluent per sobre i sovint rovellades per sota. Un cop seques queden adherides a les branques on solen estar-hi durant un temps. Crida l'atenció les seves flors de color blanc cre-

més que poden arribar a amidar fins a 20 cm de diàmetre, molt oloroses, que surten de forma aïllada a finals de la primavera i a començaments de l'estiu. Tenen una durada de cinc a sis dies. Els seus fruits tenen aspecte de pinya amb nombroses llavors de color vermell que pengen d'un fil. Aquestes solen ser dispersades pels ocells. És un arbre que vivia a Europa durant èpoques prehistòriques (era Terciària) i és una de les espècies més primitives de les Angiospermes. El trobem com a ornamental en molts parcs i jardins. La seva fusta s'utilitza per fer mànecs d'eines i mobles.

Troblem diversos exemplars majestuosos al jardí de l'escola Universitària de la Universitat Politècnica de Catalunya prop de la Plaça Maristany.

Nom popular: Xicranda

Nom científic: *Jacaranda acutifolia*

Família: *Bignoniaceae*

Origen: Brasil

Podríem afirmar que aquest arbre ha estat el responsable d'aquest article. Anant a portar el Guillem a l'escola i donant tombs per la ronda Ibèrica ens cridaren l'atenció uns arbres de flors blau violaci. Observant-los i consultant diverses bibliografies veiérem que aquests arbres s'anomenen xicrandes. Són molt atractives les seves flors tubuloses amb cinc lòbuls i bilabiades que es troben agrupades i que sovint cauen al sòl. Juntament amb les flors observem els fruits de l'any anterior, unes càpsules rodones i aplanades de color marró que contenen unes llavors alades molt fines. En els països més càlids que els nostres les fulles perduren tot l'any, en canvi, a casa nostra cauen les fulles a la tardor. A Vilanova hi ha un exemplar molt bonic a la ronda Ibèrica i un altre a la Sínia del Caçador, on el seu propietari ens explicà amablement que

Xicranda «*Jacaranda acutifolia*», florida d'un blau fosc. Foto: M. Carme Barceló

L'espectacular flor de la magnòlia «*Magnolia grandiflora*». Foto: M. Carme Barceló

aquest procedia d'unes llavors que ell mateix havia portat de Cuba i ens comentà, també, que hi havia uns altres exemplars al carrer Duc de la Victòria que ja havien arrencat. També podem veure'n prop de l'escola Cossetània.

M. Carme Barceló i Martí

BIBLIOGRAFIA

CAMARGO, R. & QUERAL, M. 1983. *Arbres de Barcelona*. Ed.

Kapel, S.A. Ajuntament de Barcelona, Serveis de Parcs i Jardins.

DU CHATENET, G. & BAUER-BOVER, P. 1987. *Guide des arbres et arbustes exotiques de nos parcs et jardins*. Ed. Delachaux & Niestlé. Neuchâtel. Paris.

PASCUAL, R. 1985. *Guia dels arbres dels Països Catalans*. Ed. Kapel, S.A.

Les nostres entrevistes

ANTONI ORDOVÀS I RABINAL

Volem encantar a partir d'ara una secció d'entrevistes dels personatges més coneguts dins la nostra Talaia, on pretenem que ens expliquin una mica el seu pas per la nostra entitat, les seves vivències excursionistes, les fites històriques i els fets, les gestes o conquestes més rellevants. També voldrem que opinin sobre el present, passat i futur de la Talaia. I els demanarem que siguin sincers i que les respostes, ni que siguin crues o polèmiques, que reflecteixin allò que realment pensen sobre aquest excursionisme heterogeni que vivim en la nostra agrupació. I, per què no? Que ens ofereixin alternatives realistes i possibles per tirar endavant.

En escollir els personatges que aniran sortint al llarg dels trimetres vinents, no hem fixat cap tipus de prioritat i procurarem reflectir l'opinió de tots els sectors que caracteritzen la Talaia.

—A veure, fitxa personal: nom, edat, estat, nascut a... Si et plau, Antoni!

—Doncs mira, vaig néixer a Vilanova i la Geltrú el 16 d'abril de 1930, és a dir que ara tinc 67 anys. D'estat casat i actualment jubilat.

—Estàs conforme que et fem aquesta entrevista?

—Sí, sí. És un plaer col·laborar en tot el que comporta l'excursionisme vilanoví, la Talaia, que és una fita de la nostra joventut i de totes les èpoques.

—Com veus ara aquesta revista, de la qual ets un bon col·laborador? Creus realment que val la pena mantenir-ne la publicació?

—Trobo que és una revista molt maca, potser de les més importants que es fan actualment sobre excursionisme a Catalunya i que descriu i toca tots els temes tan variats que hi ha dins aquest món. L'excursionisme és un món, tal com l'entenem nosaltres, que és escola de moltes altres activitats culturals i esportives. La revista porta molta feina, hi ha d'haver molta col·laboració, i a vegades hi ha una exigència de voler un perfeccionament i aleshores per mantenir aquella línia, és clar, la gent que treballa ho fa d'una manera voluntariosa i això li comporta molta feina i sacrifici. Un cop surt tothom ja la veu, però al darrere hi ha moltes hores de treball.

—Com vas aparèixer a la Talaia, o millor dit, com vas començar a fer excursionisme?

—Això ve de lluny. Potser les primeres experiències les vaig tenir ja als anys 40, durant dos estius, el 40 i el 42, a l'Aragó, en conivència amb la natura amb els espais oberts encara que fossin

El protagonista de l'entrevista, l'Antoni Ordovàs, repassant les fotografies de l'Aniu de la Talaia. Foto: Rosa Farriol

L'Antoni Ordovàs amb el Joaquim Gal i el Joan Esquerrà, dels Lluïsos de Gràcia, dalt el cim del Mont Blanc, el 5 d'agost de 1959. Foto: Antoni Ordovàs

terres de secà tenien un encant molt singular i em van captivar. Després, un cop superats els estudis primaris, que es començava a treballar en aquella època als 14 anys més o menys, aleshores es va iniciar si no seguida ja amb una afinitat i una coherència de voluntat va ser l'any 44 fent sortides a l'abast. Després el 45 va ser la primera sortida que vam fer al Montgròs i després ja va continuar cada any, fèiem sortides de l'època, a la font d'en Bonet, a Llacunaalba, al puig de l'Àliga, a Olèrdola, a tota la nostra àrea més propera del Garraf i tocant una mica el Penedès l'any 49. La sortida més gran potser va ser l'any 49 anant dos dies fins a Montserrat amb un bivac.

—Aquí a la Talaia vas començar com ja sabem, com iniciador o fundador...

—L'any 46, el grup que sortíem aleshores vam voler formar com una espècie de club pagant

una quota simbòlica. Pagàvem una pesseta cada mes o una cosa semblant. I érem 5 o 6 companys i això va durar quatre o cinc anys fins que se'n van començar a anar a la mili i aleshores doncs fins al 53, a primers d'abril del 53 que es va formar la Talaia, aleshores jo estava fent el servei militar, i es va formar la secció excursionista Atalaya dintre la societat El Coro. Des del primer moment ja vaig estar dintre l'entitat. Quan vaig venir llicenciat de seguida vaig entrar a la junta. Els companys Vicenç Gómez, Ramon Lozada, Josep Julià em van presentar en Tomàs Muela. A Miquel Fortuny, veterà excursionista, ja el coneixia d'abans.

—Així, doncs, quants anys fa que vas començar, realment?

—Pràcticament des de l'any 1945, fa més de 50 anys. Deu anys abans que es formés la Talaia ja fèiem excursions. El 49 a Montserrat, el 50 al Montseny, a

les muntanyes de Prades, a Núria...

—Explica'ns com van ser les primeres sortides. Què és el que més t'agradava? Quins foren els companys de la primera època?

—Les primeres sortides eren sense coneixement tècnic de cap tipus. Cada descobriment que fèiem era una troballa: localitzar la font d'en Bonet i trobar aigua potable, pujar al Montgròs i veure aquella panoràmica del Penedès del qual coneixíem només la nostra rodalia propera, això ens fornava d'uns somnis que després ja volíem saber què hi havia més enllà. El caminar pel bosc, el nom de les masies, fer una travessia pel Garraf tenia un encant que cada vegada ens feia arrelar més l'afició per l'excursionisme.

Els companys d'aleshores van ser en Vicenç Gómez, el Ramon Lozada, el Josep Callau, el Joan Fusté, el Ricard Albà, el Josep Julià. Aquests diguéssim

van ser els primers. Després, al cap de dos o tres anys, en van venir uns altres, el Juan Castaño, el Ferran Gascon, el Joan Carbonell, l'Albert Contreras, el Sebastià Lléo, el Carles Lozada, junt amb el Ramon i el Joan Serra, el Gracian Garcia, Ramon Moliné...

—Si et plau, «curriculum vitae» excursionista, alpinista o muntanyenc, o simplement social, com tu prefereixis.

—Sempre hem tocat una mica de tot, tot el que aplega el món excursionista, fent una mica d'escalada, de ràppel amb una corda que vam comprar per 500 pessetes, una corda de 50 metres, l'any 53, i quatre clavilles de ferro. Però escalada pura, tal com fa el jovent actualment doncs ni pensar-hi. Haviem fet ràppels de 20 metres, més o menys. Baixàvem avencs també aproxi-

madament de 20 metres, dins les possibilitats que et donava el material. Després, l'any 56, es va comprar una escala elektron de 20 metres, també podíem baixar als avencs del Garraf. I l'esquí també ens agradava però aquí, al sud de Barcelona ho teníem molt mal parat i en aquella època pitjor que ara perquè l'únic mitjà de transport era el tren. En un dia pràcticament era impossible. Haviem de fer nit a Barcelona per agafar el primer tren i tornar en l'últim i probablement l'últim per tornar a Vilanova ja no el trobaves. L'esquí va ser una faceta molt important que em va atraure des que el vam conèixer un cap d'any al Montseny, l'any 51, la primera vegada que vam trepitjar neu els quatre o cinc que anàvem, vam veure la gent esquiant i vam comprendre que era un mitjà molt important per fer la muntanya a l'hivern.

Haviem fet els cims del Montseny, que eren els més alts a part del Pirineu. També, mentre feia el servei militar, havia estat amb una companyia d'escaladors i esquiadors, en el batalló de muntanya, vaig tenir l'oportunitat de conèixer l'alta vall del Ter. El primer cim d'alta muntanya que vaig trepitjar va ser el Balandrau, després el Fontlletera, el Puigmal, el Pic de l'Infern, el Bastiments, el Gra de Fàjol, van ser els d'aquella època del 52 i 53. Cap al 54 és la primera vegada que vaig sortir de vacances per anar a l'Aneto, al Pirineu aragonès, però no hi havia ningú a Vilanova de la meua colla que em pogués acompanyar per diverses situacions familiars i vaig haver de sortir sol. Vaig conèixer uns xicots allà a Barbastro, eren dos amics de La Garriga, en Francesc Puigdomènech i en Joan Torra, junts vam seguir cap a Be-

L'Antoni Ordovàs tallant graons a la neu gelada en una travessa SETCASES-NÚRIA el 6, 7 i 8 de desembre de 1959. Foto: Josep Blanes

nasc i la Renclusa i amb ells vam fer el cim de l'Aneto. Va ser el 3 d'agost de 1954. A la vall d'Ordessa va passar el mateix. Hi vaig anar sol. Aleshores es podia acampar al mig de la vall, tot estava condicionat per l'acampada lliure, i amb un noi que hi vaig trobar, Estanislau Tomàs, de Barcelona, vam pujar al Mont Perdut. Un altre dia vaig pujar tot sol a la Bretxa de Roland, a les clavilles de Cotatuero, que es coneixia per les guies de muntanya però no sabies ben bé què podia representar de dificultat, i feia una mica de respecte, però quan ets jove, amb una mica de precaució, doncs, vas fent vas fent, però ara veus que és una mica imprudent perquè podia haver tingut un petit accident i no m'haguessin trobat o potser al cap d'uns dies. Pel 1956, amb el company Francesc Girona haguérem de fer un bivac —que no ens ho pensàvem— a Ull de Ter, a 30 sota zero.

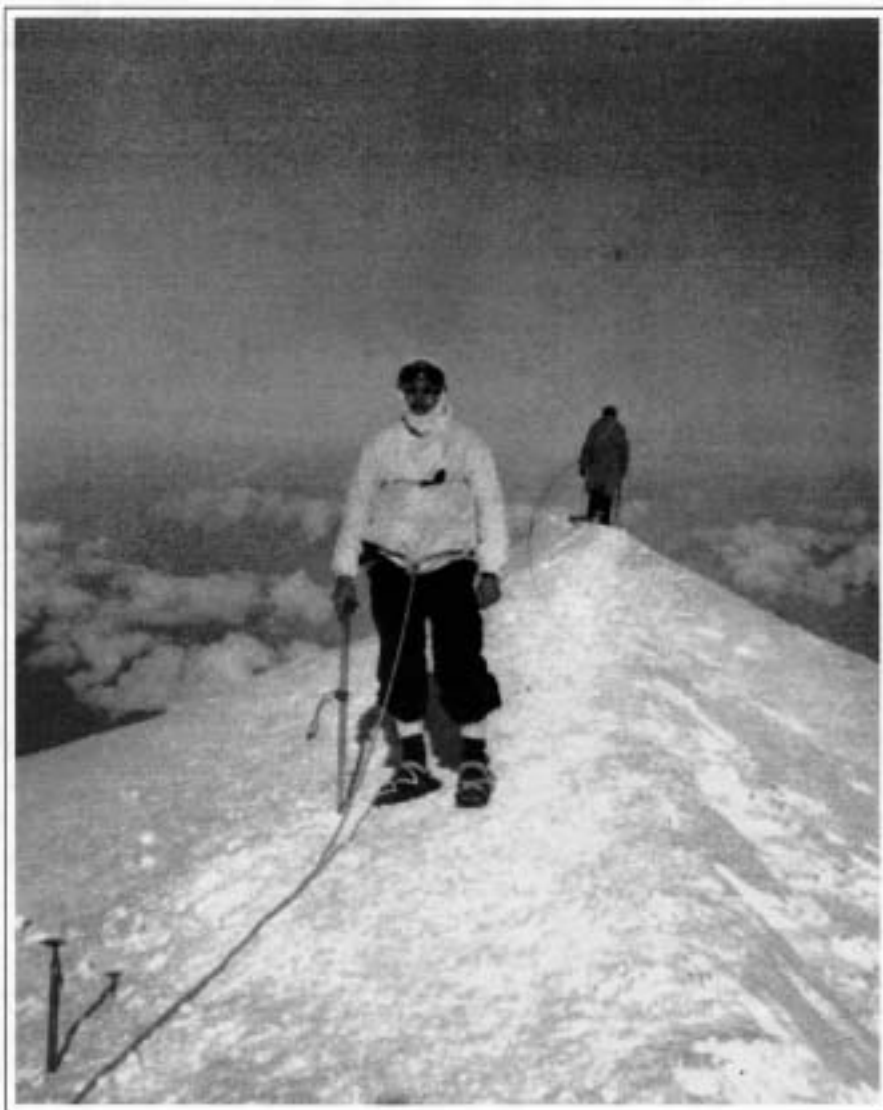
Per setmana santa sortíem a esquiar una colla de tres o quatre amics. Després s'hi van anar afegint gent més jove, com ara tu mateix, el Penna, l'Argimir Granel, el Marin, l'Abel Andreu... Els ponts que teníem anàvem als Rasos de Peguera, que era el lloc més assequible per la distància i per l'estada, perquè l'esquí, a més del viatge hi havia la pernoctació, i aleshores, amb els mitjans econòmics de què disposàvem ens era molt difícil, perquè a La Molina, si no tenies un refugi on anar a l'hotel era impossible, o haviem de refiar d'anar a una pallissa o a Núria, en una cel·la, però allà hi havia el problema del cremallera i altres dificultats. De totes formes l'esquí de muntanya, encara que s'hagi d'aprendre en una pista, té una fascinació meravellosa. El poder anar d'una vall a l'altra amb un grup d'amics per damunt d'unes

neus que no ha trepitjat ningú això és fantàstic, vas descobrint a més la companyonia, que és un dels factors importants de conviure amb unes persones que és difícil de trobar dintre les ciutats.

—Sabem que tens altres gestes importants...

—L'any 58 vam intentar escalar una paret del massís de la Maladeta, però tècnicament no estàvem preparats. Tot i així vam pujar al coll de Corones amb els amics Julià, el Ramon Lozada, també venies tu i jo. Després d'un bivac sota la glacera vam pujar al cim de l'Aneto. Era la tercera vegada que hi pujava. El 59 vaig portar a cap una fita que ja m'havia marcat el 1957 que era

anar als Alps, però hi havia la mateixa dificultat per anar a l'estranger de tot tipus: econòmic i de preparació. Havies de tenir un tecnicisme que no superés les pròpies possibilitats. Aleshores vaig marxar cap a Chamonix i vaig anar a un càmping, refiant de trobar algun company d'aquí Catalunya. Vaig tenir la sort de trobar un campament de gent de Barcelona, de Gràcia, i amb dos d'ells, un senyor de 40 anys i un altre més jove que jo, ens vam posar d'acord i vam pujar al Mont Blanc, era el 5 d'agost de 1959. Aquella va ser potser una de les fites importants, sense tenir aspiracions de fer grans gestes alpinístiques perquè potser haviem començat tard, no haviem

L'Antoni Ordovàs al cim del Mont Blanc, el 5 d'agost de 1959. Foto: Antoni Ordovàs

tingut monitor ni material massa adient. Haver-lo aconseguit va ser una satisfacció molt gran. Conèixer els Alps, amb aquelles glaceres tan enormes i aquells cim, em va omplir molt. Després, el Cervin o Matterhorn, la semana següent hi vaig anar però allà no vaig trobar cap company. Aleshores havies d'anar amb un guia i això superava molt el pressupost i anar-hi tot sol és impossible o una temeritat sense anar encordat. Vaig anar fins al refugi de Hörnli, al peu de l'aresta on comença la grimpada. I és l'única vegada que he estat als Alps.

—Havies participat en algun ral.li?

—Al Pirineu, el Centre Excursionista de Catalunya va organitzar uns Ral.lis d'esquí i vam començar a participar-hi l'any 60, que era el segon Ral.li d'Esquí, un equip de tres de Vilanova, l'Argimir Granell, tu i jo. Era un ral.li que es feia a la regió de Núria, Ull de Ter, i vam quedar classificats en vuitè lloc, el darrer, però va ser una experiència molt positiva perquè vam continuar participant-hi quatre anys més i un d'aquests anys l'equip de la Talaia va quedar classificat el primer, l'any 65.

L'any 59 es va fer la I Marxa de la Talaia. I com que érem una entitat jove i que no tenia historial, i donat que nosaltres havíem anat a altres marxes, la Nocturna, la d'Atzimuts, la d'Orientació, la Dufour, se'ns va ocórrer fer una prova que no sabíem ben bé com acabaria, una prova social per participar grups o parelles socials. La primera edició, el febrer del 59, va ser pel sistema d'orientació per mitjà d'un mapa rudimentari i per l'any 60, la segona, ja es va fer per descripció. Aleshores era una novetat i que ha perdurat fins ara. Gràcies a l'ajuda del primer equip de preparació que éreu tu i el

El Cervin o Matterhorn (Zermatt). L'Antoni Ordovàs a l'inici de l'aresta de Hörnli, de 3.260 m, l'11 d'agost de 1958. Foto: Antoni Ordovàs

Ton Penna, compartint les dificultats de no tenir cotxe per anar a preparar els itineraris.

L'any 62 es va organitzar el campament d'estiu a l'Artiga de Lin, una mica diferent dels que havíem fet en travessades. Aquí vam estar aposentats a l'Artiga de Lin durant dotze dies i fèiem sortides radials, com per exemple a la Forcanada, amb un cèlebre bivac, Mulleres i també Besiberris i més tard Aneto i Maladeta.

—En el teu curriculum segur que podries afegir alguna cosa més. Ens deixem alguna faceta com podria ser l'espeleologia, tens alguna fita o alguna història referent a la Talaia que puguis recordar?

—En espeleologia vam co-

mençar amb les coves del segon túnel, que donen la sensació de claustrofòbia, després també la Cova Negra de Sant Pere de Ribes i les Coves de Sitges i els avenc de Gaietà i Terradelles. El més fondo que vaig arribar a baixar va ser l'avenc de l'Arcada petita que vam fer amb un curset federatiu. Després l'avenc de Vallmajor a Albinyana i poca cosa més. Amb l'escassetat de material que teníem, una corda de 50 metres i una escala Elektron, era el màxim que podíem fer. Encara que el món subterrani tenia un atractiu singular.

—Vols afegir-hi alguna cosa més o canviem de tema?

—A part de campaments i travessades pel Pirineu, potser recordar una ascensió l'any 61 al Vignemale, havent fet un cam-

pament a Bujaruelo volíem pujar però no portàvem mapa. Encara no havien sortit els mapes de l'Alpina. Vam pujar per un barranc que va a sortir a sota el Montferrat. A prop de la cresta ens va enxampar una tempesta i al final vam pujar al Vignemale per la banda de França que hi ha una glacera molt maca.

—Què et sembla la Talaia actual?

—A la Talaia actual hi veig moltes cares noves, no es pot comparar amb l'època antiga, que ens coneixíem tots. A la Talaia, el que li ha donat una personalitat molt singular és que ningú es troba estrany a dins, ningú es troba marginat i tothom es parla d'una manera planera alhora que informal. Aquests potser són uns trets que ens caracteritzen a la gent del Garraf. Trobo que hi ha gent molt maca a la Talaia, gent que penquen molt. Veig que hi ha en el jovent aquest afany de superació, encara que l'excursionisme es pot practicar a totes les edats.

—I la Talaia del passat? Aquí val allò de «temps passats foren millors»?

—Aquells van ser uns temps molt macos i ara són uns altres temps que també poden ser igual. Amb tot, la relació entre les generacions d'abans i d'ara han de configurar el futur de la nostra entitat.

—Llavors, creus en el futur de la Talaia?

—Jo hi crec perquè si el que ve per la Talaia estima l'excursionisme no deixarà mai de participar-hi i de viure la seva vida de diferents maneres, doncs el nostre excursionisme no és competitiu, allà tothom s'hi pot trobar bé en tota la diversitat de facetes tan riques que té. Els grans homes que van configurar la societat catalana el segle pas-

sat tots van passar pel món de l'excursionisme.

—Si creus en el futur de la Talaia creus també en el futur de l'excursionisme, tal com l'entenem ara, o veus algun altre excursionisme en perspectiva, per dir-ho d'alguna forma?

—Jo crec en l'excursionisme tradicional però aprofitant els mitjans que hi ha actualment i que et permet fer molta més feina que no es feia aleshores. Però l'excursionisme clàssic no s'ha de perdre si vol ser ell mateix, perquè ni que hi hagi ara els esports d'aventura, que pot atraure molt maca el jovent, aquest està molt més preparat i pot fer moltes més coses que abans. No s'ha de deixar perdre, però, un passeig per les fagedes del Montseny o serrejar per Prades, això no deixarà mai d'interessar a la persona que se senti atret per la natura.

—Quina ha estat la teva activitat preferida al llarg de tots aquests anys, quina ha estat la teva fita? S'ha complert la teva il·lusió? Penses que t'ha quedat alguna cosa per fer?

—Sempre queden algunes coses per fer. Penses, en aquella pujada haguessis pogut fer això o allò. De totes maneres, dintre de les nostres possibilitats, trobo que les activitats que fèiem ens van omplir molt, tot i que no tinguéssim molts mitjans, però com que ens agradava en vam fruir de valent. Si hagués tingut més mitjans potser m'hauria dedicat a fer més esquí de fons, però abans no n'hi havia, d'esquí de fons, s'havien de dur d'importació i a més, llocs o pistes per anar-hi com hi ha actualment eren desconegudes. Si hagués tingut possibilitats m'hauria agradat molt de practicar-lo.

—Quina crítica faries als directius anteriors o actuals o a

la pròpia Agrupació? Els acusaries de no haver sabut fer això o allò? Creus que hi ha hagut marginacions, que hi ha hagut «capelletes», que cadascú va a la seva, o no són tot flors i violes?

—Home, cada un de nosaltres tenim un caràcter diferent i a vegades, volent fer les mateixes coses ho enfoquem des de diferents perspectives i hi ha hagut, com és natural i a tot arreu, els seus estira i arronsa i alguna discussió potser forta, tot i que la finalitat que es perseguia era la mateixa. Jo estic plenament convençut que la Talaia ha estat des de sempre una entitat molt honesta i tots els seus directius i tota la gent que hi ha treballat d'alguna manera han donat —i donen— tot el que podien dintre les seves possibilitats de col·laboració, sempre sense cap afany de protagonisme. Tothom ha tingut una gran vàlua, tots ells es mereixen el respecte de tots els excursionistes, els qui hi han passat, els que hi són i els que vindran, perquè és una història molt noble i molt positiva.

—Bé, com veus l'entitat, trontolla o creus que estem ben consolidats?

—En aquesta vida sembla que no hi ha res, de consolidat, però després de més de 40 anys, l'Agrupació es veu ja amb uns fonaments, amb un pòsit d'experiències al darrere que li dona un prestigi dins de la ciutat i que es fa respectar. I no tan sols, dins Vilanova, sinó també a Catalunya i la resta de l'estat. S'han fet sortides a l'estranger, escalades, s'han fet empreses amb gent amb una habilitat i uns mitjans que han donat nom a l'entitat. S'ha participat en expedicions cap a l'Himàlaia o als Andes, a la Patagònia, al Fitz Roy, i als Alps principalment també. Gent que està molt qualificada i que era

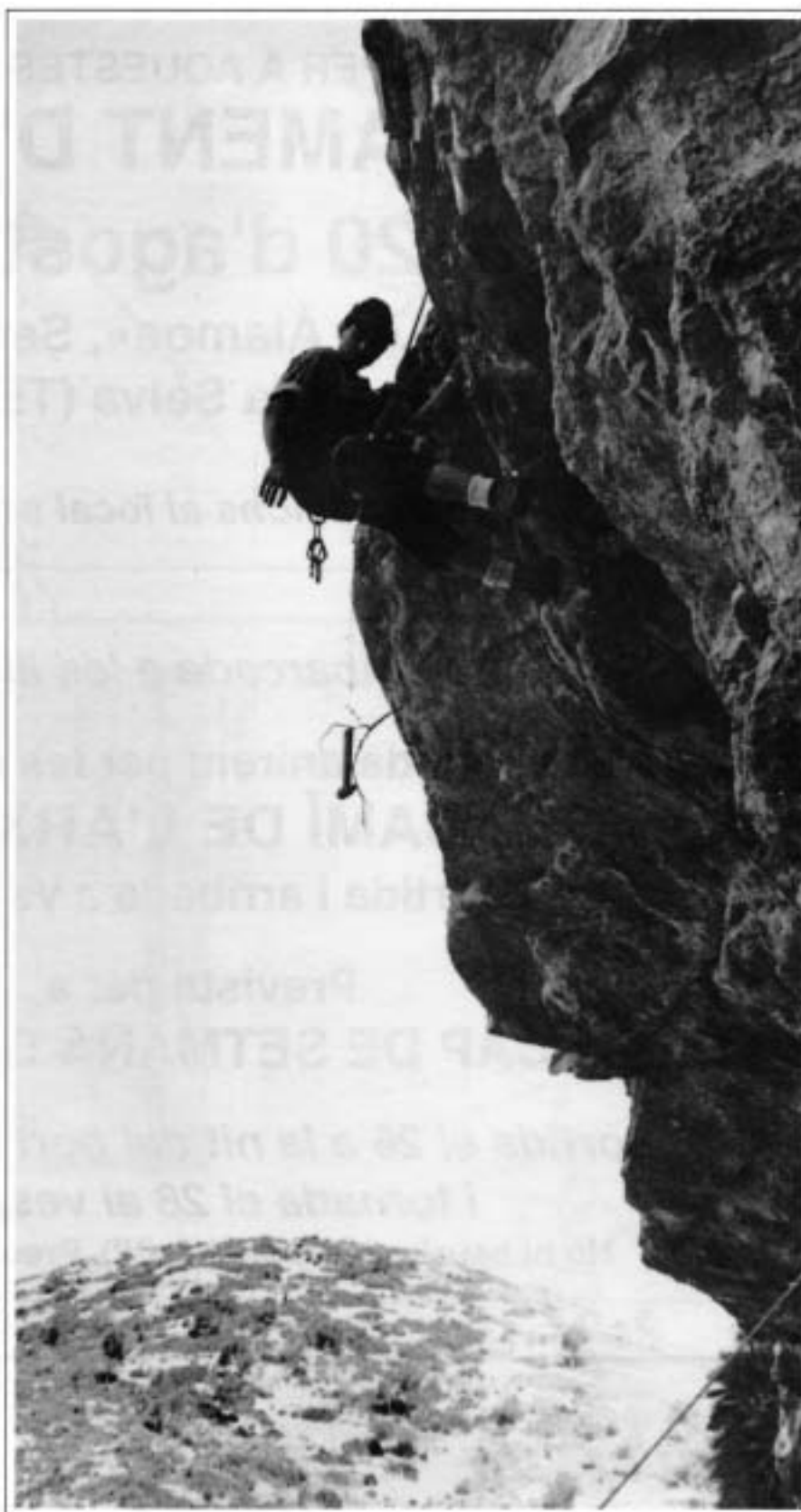
impensable que un dia pogués sortir això des de Vilanova.

—Encara que siguis de l'altra generació, t'hi sents bé, entremig del jovent o veus que els joves s'integraran amb la gent gran. Us sabeu comprendre els uns i els altres?

—Sí, a vegades dins l'entitat, parlant amb algun jove m'interesso pel que fan, si van en algun avenc o si van a escalar en algun lloc. M'agrada entendre'ls i comprendre la seva manera de fer, els estris que fan servir i els noms que els donen. Dins del meu context els comprenc i m'hi sento bé, encara que sigui de més edat. Jo vaig viure la meua època i ells viuen ara la seva, però en el fons hi ha les mateixes finalitats i motivacions.

—Digues, finalment, què ens falta i què ens sobra a tots plegats i quines són les alternatives que tu aportes, què s'ha de canviar, o quina és la política a seguir a la Talaia perquè progressi i es consolidi encara més?

—L'entitat es fa amb la col·laboració dels socis participant en la vida activa, encara que sigui en una conferència, una projecció, una organització... L'entitat està per sobre de personalismes i entre tots som els que a través dels anys hem arribat a formar aquesta institució d'excursionisme de prestigi aquí a Vilanova. El jovent té una tasca molt important a fer perquè són ells els que demà han de continuar i s'hauran d'interessar per tirar-la endavant en totes les seves facetes. Jo voldria que el jovent no deixés mai de veure que l'excursionisme, a part de fites i gestes importants, omple la persona en molts aspectes, culturals i de relacions humanes. L'excursionisme és un mitjà molt important, dona moltes possibilitats per conviure amb gent de

Conquerint la paret de la Talaia, el 29 de juny de 1958. Foto: Josep Claveria

diferents llocs i agermana molt perquè es comparteixen les mateixes afinitats. L'excursionisme és una aportació molt important que no crec que es pugui esgotar mai.

—Bé, amb això donem per tancada l'entrevista amb l'An-

toni Ordovàs i li desitgem que per molts anys ens pugui explicar la seva història, dilatada i fructífera, que ha tingut dins de la Talaia. Per molts anys!

Josep Blanes

RECORDEU PER A AQUESTES VACANCES:
CAMPAMENT D'ESTIU
del 2 al 20 d'agost de 1997

Càmping «Los Álamos», Serra de Gudar
Alcalà de la Selva (TEROL)

Inscripcions al local social

2a embarcada a les illes!!!

Aquesta vegada anirem per les altures i farem
EL CAMÍ DE L'ARXIDUC
amb sortida i arribada a Valldemosa.

Prevista per a
L'ÚLTIM CAP DE SETMANA DE SETEMBRE

*Sortida el 26 a la nit del port de Vilanova
i tornada el 28 al vespre.*

No hi haurà sorpreses (o sí!?). Preus raonables.

Xurreria

VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria

VILANOVA I LA GELTRU

Xurreria

VILANOVA I LA GELTRU

Abadies occitanes (21)

GRAN SELVA (GRANDSELVE)

Una abadia que ja no hi és

«*Etiam periere ruinae*»
(Lucaïn)

Sembla inútil parlar d'una abadia inexistent, però en el món de les relacions occitano-catalanes, que és en el fons de les intencions d'aquesta sèrie d'articles, Gran Selva hi ocupa un lloc preeminent

Fou una gran abadia i això fa que en l'època que els poders locals de Catalunya intenten consolidar la població dels territoris incorporats recentment als seus comtats mirin en les grans abadies occitanes (les més properes) la font de riquesa espiritual i organitzativa que els calia.

El comte de Barcelona Ramon Berenguer IV per fundar Poblet va a veure els monjos de Fontfreda, a prop de Narbona, i Guillem Ramon de Montcada veu en Gran Selva, no massa lluny de Tolosa i Montauban, el monestir que l'ajudaria a fundar Santes Creus.

Gran Selva és, doncs, la casa mare de Santes Creus i a més la casa mare de Fontfreda, i per tant la casa àvia de Poblet. És un bon motiu per parlar-ne.

A l'època de la fundació de tots aquests monestirs ens trobem en un moment de gran eufòria monàstica i particularment de gran eufòria cistercenca. En poc temps, des de la casa mare de Cîteaux i particularment d'algunes de les seves principals fundacions com Clairvaux i Morimond, es van fundar centenars de nous monestirs que mantenien el seu enllaç amb la casa mare a través de les respectives filiacions. Gran Selva era filla de Clairvaux i aquesta de Cîteaux.

Gran Selva fou fundat en una zona de bosc molt poc poblada

—i d'aquí li ve el nom— per Geraud de Salles i Robert d'Arbissol el 1114. Com sempre començaren per un petit

oratori on pretenien estar sols per viure una vida d'ermitans, però de seguida van cridar l'atenció d'altres

Situació de l'antiga abadia de Gran Selva. Foto: Salvador Butí

Colomar situat en el lloc de l'antic emplaçament de Gran Selva. Foto: Salvador Butí

persones i ben aviat van fundar un monestir que va adoptar la regla de Sant Benet.

El seu segon abat, Bernard I, va demanar l'adscripció al cister i va ser posada sota la filiació de Clairvaux, monestir del qual era abat —en aquella època— Sant Bernard de Clairvaux (Claravall).

Els monjos van fer bona feina i sota del bosc hi havia bona terra. Van talar, van crear granges, plantar vinyes i van fer que un país més aviat desèrtic s'anés poblant. Molt a prop, a Verdun-sur-Garonne, tenien un port fluvial que els permetia vendre els seus productes i la seva riquesa es va anar fent més gran. Segurament era això el que Guillem Ramon de Montcada volia que fessin a Santes Creus els monjos de Gran Selva.

Al segle XIII van arribar a 800 els monjos i el 1249 van construir la primera església abacial, però els anys van passar i també els bons temps. Uns anys abans de la revolució eren 16 els monjos que vivien al monestir.

Durant aquest temps van ser abats de Gran Selva personatges coneguts com Arnaud Amaury, el vuitè, que havia estat a Poblet i després fou abat de Cîteaux i el legat papal a la croada contra els càtars de 1209. Elie Garin, que el 1229 fou el diplomàtic que representà el Comte de Tolosa Ramon VI en les negociacions del tractat de Mau, i d'altres com el famós polític el cardenal Mazarin, que en va ser el 49è abat.

El 21 d'agost de 1791 fou venut com a bé nacional segons els decrets revolucionaris i el 1792 van començar les demolicions del claustre i la sala capitular. El 1803 va ser aterrada l'església, el 1815 l'hosteleria. Avui no en queda res, van ser arrancats fins i tot els fonaments. En el seu lloc hi ha una granja.

No ens ha estat fàcil amb la documentació al nostre abast localitzar el lloc de l'antic emplaçament de l'abadia. Totes les referències deien que estava al Llenguadoc, la qual cosa és com no dir res. La «Catalunya Romànica», en parlar de Santes Creus, situa Gran Selva a prop de Tolosa, que és tant com dir

que Poblet és a prop de Tarragona, i altres referències no són gaire millors. Algunes vegades havia agafat els mapes de la zona i havia intentat en va trobar en l'extens espai que hi ha entre Tolosa i Montauban, no massa lluny de la Garona, algun topònim que en fes referència. De fet ja havia desistit. Però no fa gaire, llegint l'excel·lent llibre de l'Anne Brenon «Les femmes cathares», vaig trobar una referència directa i precisa, a prop de l'abadia de Gran Selva, en un poblet preciós situat dalt d'un turó anomenat Beaupuy, quelcom així com «Bellpuig». Pierre Authié, perfecte càtar de principis del segle XIV i un dels artífexs de la petita renaixença que cinquanta anys després de la caiguda de Montse-

gur va tenir el catarisme, va estar-hi refugiat uns mesos amb Guilleuma Maury de Montailhou (recordem l'indret) com a companya, abans de ser detingut a Verdun-sur-Garonne.

La localització fou immediata. En un mapa 1:100.000 de l'IGN vaig veure a prop de Beaupuy un topònim molt petit que deia Gran Selva, i com és lògic, amb tants atractius junts les rodes del cotxe van començar a posar-se neguitoses.

Esperàvem no trobar res, i això és exactament el que va passar. Vam anar al lloc exacte, a Beaupuy i Verdun-sur-Garonne per evocar en el temps les figures de Pierre i Guilleuma, una noieta que fugí del seu marit ajudada pel seu germà i uns

Elements escultòrics de la Gran Selva. Foto: Salvador Butí

El tresor de la Gran Selva. Foto: Salvador Butí

amics, que es fa creient i que, en una època de persecucions i de fogueres, segueix fins l'últim moment un vell venerable i per ella admirable per tot el Llenguadoc fins a ser capturats, precisament en aquest lloc on nosaltres respirem l'aire un dia plujós de juny.

Resulta, però, que al poble de Bouillac, molt proper, veiem amb sorpresa que anuncien que a l'església hi ha el tresor de Gran Selva i ens hi dirigim immediatament. No solament hi ha el tresor sinó que hi veiem algunes restes de capitells i columnes del que havia estat l'abadia i podem anotar-hi algunes dades interessants.

A la botiga del poble ens confirmen el lloc exacte on havia estat l'abadia i diuen que no som els primers a preguntar-ho sinó que hi va força gent. Es lamenten que no hi hagi res; hi veuen una possible atracció de visitants i, és clar, de negoci. «Al menys hi posessin un monòlit...»

Tornem al lloc, la referència és precisa, un pont sobre un riu, una granja amb un colomar, aquí hi va haver una gran abadia, la casamare de Santes Creus i la casa àvia de Poblet. No en queden ni els fonaments.

El tresor, però, és força interessant. És situat en una capella lateral de l'església de Bouillac (occ. Bolhac) i constitueix una col·lecció d'arquetes d'orfebreria gòtica molt

valuable. Són quatre caixes i tres relicaris i van anar a parar a l'església en vendre's l'abadia i passada la febre revolucionària, ha estat restaurat el 1956. Una de les peces, el relicari de la Santa Espina no hi era, ja que actualment està exposada als Jacobins de Tolosa. Sembla que fou un donació d'Alfons de Poitiers, l'últim comte de Tolosa i germà de Sant Lluís, que el va portar en tornar de la Croada. A part del tresor hi ha altres peces del mobiliari de l'església que són provinents de Gran Selva.

Aquesta vegada no podem recomanar la visita, el lloc no té res d'especial, les peces d'art encara que interessants no valen el llarg viatge encara que sí una marrada, però a Beaupuy, a Verdun i a Gran Selva amb imaginació i ganes s'hi poden trobar moltes més coses de les que hi ha. Per anar-hi cal sortir de Tolosa en direcció a Bordeus per l'autopista o per la carretera N.20 cap a Montauban, sortir a Lespinasse i travessar la Garona fins a Seilh i continuar per la D.2 fins a Grenade, d'aquí anirem per la D.3 en direcció a Beaumont-de-Lomagne, passat l'indret dels Quatre Camins, a uns 3 km i a la vista del poble de Bouillac, que ens queda a l'esquerra i que és on hi ha el tresor, girarem a la dreta; en travessar el pont sobre el riu de Nadesse, veurem un colomar i una granja: és el lloc on durant segles va existir Gran Selva. Bouillac, Beaupuy i Verdun estan a

pocs quilòmetres. Segur que no us perdeu.

Salvador Butí

Cartografia:

Mapa 1:100.000 de l'I.G.N. n. 64, Toulouse-Albi

Bibliografia:

MAURICE ONFROY, «De l'Isle-Jourdain a Moissac», S.P.A.G.B. 1990.

M. MATHIEU MÉRAS, «Monuments Historiques de la France».

Catalunya Romànica, Vol. XXI.

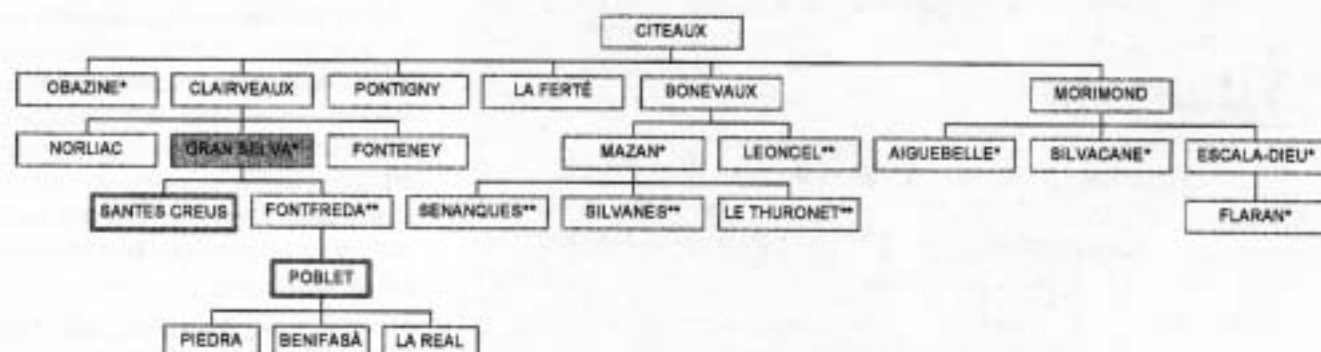
M. ANSELME DIMIER, JEAN PORCHER, «L'Art Cistercien», Zodiaque, Abbaye de la Pierre-qui-Vire, 1982.

ANNE BRENON, «Les Femmes Cathares», Perrin, Paris 1992.

DATES DE FUNDACIÓ DE LES ABADIES

CITEAUX	1098
CLAIRVAUX	1115
GRAN SELVA	1114
(filiació al Cister 1117)	
FONTFREDA	1145
POBLET	1151
SANTES CREUS	1150
(1158 emplaçament actual)	

Genealogia d'algunes de les principals abadies cistercenques occitanes, franceses i catalanes

* Abadia occitana

** Abadia occitana que ha estat objecte de la nostra atenció en anteriors articles en aquesta revista

El "hobby" d'aquesta primavera (28) L'ELECTRICITAT -1-

La primera ciència que es va convertir en indústria

Imaginar ara una ciutat sense energia elèctrica podria ser un bon argument per a una narració del gènere fantàstic. Ens resulta difícil pen-

sar en un món sense electricitat, ja que l'activitat industrial i domèstica així com la major part del temps de lleure hi estan vinculats.

L'ELECTRICITAT A VILANOVA

Abans que arribés l'actual companyia elèctrica coneguda com FEC-SA, altres companyies havien proporcionat aquest servei al nostre poble des que, un cop inventada l'electricitat, aquesta va arribar a Vilanova. Els noms prou coneguts d'aquestes companyies foren: Sala Ricart i Cia. i després Unión Industrial, Riegos y Fuerzas del Ebro, la Popular Elèctrica o Cooperativa de la Llum, els Serveis Elèctrics Unificats de Catalunya, durant els anys de la guerra, i finalment l'actual Fuerzas Eléctricas de Catalunya (FECSA).

La primera de totes era dependent de la fàbrica del gas que hi havia a Vilanova, per això la van instal·lar en una part del terreny de la seva propietat, justament on fins fa poc hi havia les oficines de l'actual companyia de la llum al carrer de la Llibertat. Aquesta primera fàbrica de fer llum de Vilanova va néixer cap a finals del segle passat, i per al seu funcionament cremava carbó del bo, encara que durant la guerra cremaven llenya i també tota classe de material combustible.

La segona companyia que es va relacionar amb Vilanova va ser una de Canadencia, representada per la Barcelona Traction i propietària de la Cia. Riegos y Fuerzas del Ebro. Més tard, cap als anys 30, es constituïa a Vilanova la Cia. Popular d'Electricitat o Cooperativa de la Llum, amb l'objectiu que els seus socis aconseguissin el quilovat a més bon preu.

Amb l'arribada de la guerra l'any 1936, la Generalitat de Catalunya va unificar totes les companyies elèctriques que hi havia al seu territori i finalment, l'any 1951, després de molts estira i arronsa amb els ante-

Vilanovins

Per la vostra economia s'ha fundat la
Cooperativa d'Energia Elèctrica
Si no en sou socis, feu-vos-en.

Ciudadá de Vilanova

Fes-te mereixedor de l'esforç que fa el teu poble.
Honra't a tu mateix.

Ciudadà

El teu amic fa un esforç pel seu millorament econòmic.
Fes-lo tu. En poc temps tots els ciutadans ens donarem
les mans. Per tu. Per Vilanova. Per la prosperitat de
tots. Fes-te soci de la COOPERATIVA.

Ciudadà

Per dignitat tens el deure d'engrossir la llista de
socis de la Cooperativa. De tu depèn el seu èxit.

Vilanovins

L'obra econòmica reporta **500.000 ptes. anuals**
d'estalvi. - Industrials, comerciants, propietaris, obrers :
Pels vostres interessos, feu-vos socis de la
Cooperativa d'Energia Elèctrica
de Vilanova

Pròxima obertura de les noves oficines de la Cooperativa d'Energia
Elèctrica: Carrer Progrés, 13. - Central Elèctrica: Carrer Tígr, 18 i 20.

Cooperativa d'Energia Elèctrica de Vilanova i Geltrú

LECTURES

Actual . . .	16
Anterior . . .	10
Consum Kw.	6

Import fluid	3	30
Import 17 %		
Reclutec municipal (30 % al 17 %).		
Timbre mòbil		
Amortització del comptador	5	
Quota aportació capital		
Despesa connexió	10	
Import total	18	30

Hem rebut de Joan Hurtó Aribau, soci núm. 472,
que viu al carrer P. Galán, la quantitat expressada.
Vilanova i Geltrú, Febrer de 1935.
El President, El Treasurer,
J. B. Miquel

Rebut d'energia elèctrica de la Cooperativa.

riors propietaris i accionistes, el servei de la llum de Riegos y Fuerzas del Ebro va passar a mans de FECSA.

POPULAR D'ELECTRICITAT o COOPERATIVA DE LA LLUM

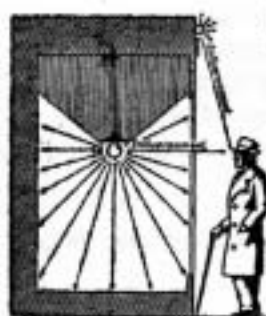
L'any 1932, un grup de comerciants vilanovins associats a Comercial Unió (botiguers) no estaven d'acord amb el preu de facturació del quillovat de llum que pagaven a la Cia. Riegos y Fuerzas del Ebro i van decidir formar una cooperativa elèctrica. Amb aquesta finalitat van organitzar un viatge a Valls per assessorar-se en una cooperativa que allà ja funcionava (va funcionar fins l'any 1960). Aquesta visita els va donar coratge i un cop a Vilanova es van unir a d'altres vilanovins interessats per formar finalment la cooperativa i emetent per a aquest fi unes accions per tal de recaptar els fons necessaris. Aquests industrials responien als noms de: Pere Artigas, Josep Ill, Jaume Martorell, Joan Roig, Joan Segalà i Joan Almirall.

EL PROJECTE S'ALLARGA

El fet va tirar endavant, encara que va costar molts esforços, reunions i temps (un parell d'anys) al grup capdavanter per tal d'aconseguir un mínim de suport popular, i poc va faltar per no defallir ells mateixos (personalment vaig viure de prop la fundació del Celler Cooperatiu i sé que la «maduració» dels futurs socis va durar 5-6 anys). Finalment, a les acaballes de l'any 1934, es va posar en funcionament la cooperativa de la llum vilanovina. En principi van posar les oficines al carrer Tomàs n. 6 i la central amb els motors en un local del carrer del Tigre n. 18, instal·lant-hi dos motors petits, de 100 cavalls de potència de la marca Junquers, per cremar petroli i gas-oil i instal·lant tot seguit una xarxa de cables de distribució que en principi fou bàsicament pel barri de la Geltrú i per moltes de les sinies del seu entorn, però més tard ja fou per dins el poble; fins i tot van arribar a la plaça de Sant Antoni, al centre de Vilanova. Tot i que les autoritats els exigien que en cas de coincidir en un mateix carrer col·loquessin les seves línies 4 metres

Diario de Vilanova y Geltrú

EVITEU L'ENLLUERNAMENT dels vostres aparadors

Es indubtable que el públic es detura davant d'un aparador ben enllumenat i s'interessa pels objectes exposats.

Les bombetes i aparells han d'estar amagats de la vista del públic.

L'aparador més enllumenat perd el seu interès si la seva il·luminació produeix enlluernament i molesties al probable client.

El poder d'atracció de l'aparador està en relació directa amb la seva il·luminació.

SOL·LICITEU L'ASSESSORAMENT GRATUIT D'UN DELS NOSTRES TECNICS D'IL·LUMINACIO

Llibertat, 107 - Riegos y Fuerza del Ebro, S. A. - Telèfon n.º 55

Anunci de la campanya que va realitzar Riegos y Fuerza del Ebro, S.A.

Cooperativa d'Energia Elèctrica de Vilanova i Geltrú

ORDRE DEL DIA

Noticiari de la tasca de discaçió.
Lectura de l'acta de la sessió anterior.
Adaptació de terrenys.
Construcció de l'edifici social.
Compra de motor.
Preu de llum.
Portada d'un carrer nou a la Junta Directiva.
Modificacions iotes a alguns articles dels Estatuts per Mitjà del Treball.
Inscripció a la Federació Provincial de Cooperatives de Catalunya.

Distingit senyor:

Us invitam a la Reunió General extraordinària que tindrà lloc el dia 28 del corrent, a dos quarts de deu de la vetlla de primera convocatòria, i a les deu de segona, a la sala d'actes de l'Orfeó Vilanoví, per a discutir i aprovar els diferents assumptes que figuren a l'ordre del dia.

Vila, 18 d'abril de 1935.

LA JUNTA

Convocatòria de la reunió de la Cooperativa d'Energia Elèctrica de Vilanova i la Geltrú.

més altes que les que tenia l'altra companyia, amb aquesta normativa resultava que en molts carrers l'alçada dels fils elèctrics superaria la de les cases. Com que d'electricitat no n'hi havia ni a totes les cases ni a tots els carrers, els de la Cooperativa van fer les instal·lacions urbanes bàsicament pels carrers on no hi havia cap instal·lació i així podien col·locar els fils a una alçada raonable.

EL PREU DEL QUILOVAT

Aquest era un tema molt important per fer créixer la cooperativa, sobretot per la propaganda que podia fer el «boca a boca» de la gent. El preu que posà la cooperativa fou de 0,50 cèntims el quilovat de llum i de 0,25 cèntims la força, quan el preu que facturava en aquells moments la Cia. Riegos era a 0,75 cèntims la llum i 0,35 cèntims la força.

Amb aquests preus, doncs, hi havia molta demanda de subministrament per part dels vilanovins. La cooperativa va projectar la compra de dos motors de 500 cavalls cada un i la casa de motors de Barcelona Parés i Massana, els en facilità dos que havien estat d'un submarí a més bon preu, pensant els de la cooperativa que els anirien bé, però va resultar que un cop instal·lats a terra ferma no els podien regular bé, provocant deficiències en el servei de la llum per part de la cooperativa. De fet van ser substituïts a correu per dos altres motors G.S.M. de reconeguda qualitat.

Quan vingué la unificació de totes les companyies per part de la Generalitat l'any 1936, es va saber en referència a aquest fet que la casa Parés i Massana, que els havia venut els motors, tenia alguna cosa a veure amb la Cia. Riegos, que era la competidora a Vilanova, i que de sotamà havia aconseguit que venguessin aquells motors a la cooperativa vilanova, perjudicant-los en gran manera.

RIEGOS Y FUERZAS DEL EBRO ATACA

I és que mentre a Vilanova es parlava d'aquella futura cooperati-

va, a la Cia. Riegos y Fuerzas del Ebro tot aquell enrenou no li passava desapercebut. Els directius de Vilanova feien un comunicat a Barcelona cada vegada que hi havia una reunió i ho seguien, de primer amb menyspreu i pensant que no se'n sortirien, i de passada relacionaven els noms dels capdavanters; més tard, però, quan es va posar en marxa la cooperativa van canviar d'opinió i cada setmana feien un comunicat amb l'estadística dels seus abonats que es donaven de baixa per abonar-se a la cooperativa.

PUBLICITAT AL «DIARIO»

La Companyia Riegos, veient que allò de la cooperativa prenia cos, va optar per anunciar-se al *Diario de Villanueva y Geltrú* en una campanya que va començar amb un anunci en castellà el dia 31-1-1935 i que més tard el va canviar per un de català. En aquests anuncis oferien assessorament tècnic gratuït sobre les bones maneres d'il·luminar un aparador. De primer l'anunci va ésser de mitja pàgina, però en arribar l'any 1936 van canviar-lo per un de tota la pàgina. Del primer anunci del mes de gener de 1935 es va passar al 26-9-35 i a partir d'aquesta data es varen sovintejar fins un total de 16 anuncis, com a resultat de les contínues baixes d'abonats que tenien cada setmana.

Tot just acabada la guerra a Vilanova, i amb motiu d'uns sabotatges que va patir la Cia. Riegos prop de Barcelona, Vilanova va deixar de rebre l'electricitat d'aquesta companyia i sort va tenir el poble que hi hagués la cooperativa, ja que tot seguit les autoritats varen fer empalmar els cables que tenien les dues companyies pels carrers i així es va regular el corrent als abonats d'ambdues companyies durant els tres mesos o més que va fer falta.

Finalment la Cooperativa no va poder suportar la competència que li va fer la Cia. Riegos, que també va baixar els preus de la llum unificant-los als que tenien ells, i en ajuntar-se els problemes d'abastament per als motors per causa de la guer-

ra europea van haver de tancar cap a principis dels anys 40.

Durant aquells pocs anys de vida, la cooperativa va arribar a tenir una plantilla de 23 empleats en nòmina, cap a mitjan de l'any 1935 hi havia maquinistes, paletes, electricistes, ajudants, escriptors, oficinistes, cobradors, un cap d'oficina i un tècnic, i amb un pressupost anual de 57.460 pessetes per aquest capítol.

En la dècada dels anys 40, la Cia. Riegos y Fuerzas del Ebro va tenir molts problemes per a normalitzar el subministrament d'electricitat a Catalunya per raó de l'escassetat de carburants per fer anar els motors de fabricació de llum bàsicament a causa de la segona guerra mundial. A Vilanova es va tallar molt el subministrament d'electricitat, des de tenir-ne només dos matins dels set dies de la setmana, fins a tallar-la dos dies alterns a la setmana. El servei domèstic passava com podia i moltes indústries es van decidir a instal·lar un generador i es fabricaven l'electricitat ells mateixos. No tothom, però, es quedava sense electricitat; l'hospital, per exemple, sempre en va tenir i també alguna fàbrica privilegiada.

Joan Lluís Sivill i Vergés

Bibliografia:

Edison, Edició: Companyies elèctriques de Catalunya, 1973.

Gran Enciclopèdia Catalana, Vols. 4-6.

Central Vilanova, Hidroelèctrica de Catalunya, S.A., 1982.

La técnica en el mundo, Editorial Códex, Buenos Aires.

Diari de Vilanova, 1935-1936.

Rectificació al peu de la fotografia del «Hobby» del trimestre passat, pàgina 42. Dessota la foto del meu nét va sortir: «A baix Jordi Minella, 48 anys separen aquestes dues fotografies», quan havia d'haver dit «Gerard Minella Sivill», i com a autor de la foto, Jordi Minella.

GR-1: d'oest a est, cercant l'orient DEL MONTSEC AL GOLF DE ROSES **SANTA MARIA DE LLUÇÀ-ALPENS**

15a etapa: Sta. Maria de Lluçà-Sta. Eulàlia de Puig-oriol-St. Cristòfol de Borrassers-La Vila d'Alpens-Alpens; 14 km aprox.; 75 participants; 13 d'abril de 1997.

Sortiríem de Vilanova mig adormits amb un autocar de dos pisos d'aspecte londinenc via Manresa, per desviar-nos —un cop a Puig-reig— cap a Sta. Maria de Merlès, i per una entretinguda carretera fer cap a Santa Maria de Lluçà, on havíem acabat la darrera etapa. I com que

no ens havíem aturat a esmorzar per la carretera, ho fariem a La Primitiva, un bonic i original establiment que ens permeté cruspir-nos l'entrepà, just davant l'església de Santa Maria.

I tornem-hi. Començaríem a caminar tot repetint un tros del camí que ja férem a l'etapa anterior en pujar al castell de Lluçà. En pocs minuts seríem al costat del mas del Castell (795 m), casaltot enrunat i edificat damunt d'una bauma des d'on ja es podia albirar una bonica panoràmi-

ca, però passem de llarg fins que després de pujar una mica més i en arribar a un collet que feia de divisòria i mirador, se'ns ofería la vall de la riera de Lluçanès i ben a prop el poblet de Sta. Eulàlia de Puig-oriol.

Seguim el camí fins arribar a un grau, per on davallem, fins arribar a una plana. Després de diversos trencalls rocallosos faríem cap a prop d'una important casa de colònies de la comarca. Un xic més lluny ens quedaven enrere les ruïnes del castell de Lluçà.

El primer reagrupament al costat del camí del Moll, a la riera de Lluçanès. Foto: Carles González

Ermita i cementiri de Sant Cristòfol de Borrassers. Foto: Carles González

L'arribada a la Vila d'Alpens. Foto: Carles González

Per corriols diversos ens anem acostant al fons de la riera de Lluçanès. Ben aviat hi som, al damunt, tot oferint-nos la bonica vista d'un dia lluminós i asolellat reflectit en les mandroses aigües de la riera i una bifurcació de camins, un dels quals arribava al proper Molí. I ens reagrupem encara que fos només per contemplar aquells bonics indrets.

Però ara tocava pujar i xinoxano l'emprendrem amunt, entre pistes, senderons i tanques de filferro que en comptes de barrar el pas a les vaques ara servia per dificultar el pas als excursionistes. Tot tirant amunt passàrem a frec d'un cementiri, i més tard per un parell de granges, i baixem cap a la carretera. Som davant de Sta. Eulàlia de Puig-oriol, lloc on —recordeu— vàrem aturar-nos a dinar a la darrera etapa. Entrem per davant l'església i, després d'una aturada, reemprenem l'itinerari que circularà una estona per grans rocallsos per continuar cap al serrat de Lurda per un bonic camí. Mirant enrere descobrim la testa nevada del Pedraforca. Deixem, també enrere, la masia de la Coma, fins que, després d'uns minuts de pujada, ens desviem de la ruta —tot previst— per acostar-nos fins a l'enlairat St. Cristòfol de Borrassers (830 m). Una ermita on el seu pati davant ens fa notar que els enterraments eren rigorosament separats per sexes i que fou motiu de comentaris grollers per alguns de la colla.

Un llarg reagrupament a l'ombra de l'ermita i tirem enrere fins a retrobar l'itinerari.

Baixem i tornem a pujar suau-ment i, tot seguint el camí, al cap d'una bona estona assoliríem un altre dels punts importants de la jornada: la masia coneguda com la Vila d'Alpens (840 m) i l'ermita de la M. de Déu del Roser. Un bon

La immensa masia de la Vila d'Alpens vigilada per un gos i assejada per nosaltres. Foto: Carles González

lloc per guaitar la panoràmica i per als afeccionats a la fotografia. Tot i que no hi havia ningú —només vigilava un gos— l'Oriol aconseguí engegar una bomba del pou d'aigua i poguérem beure i omplir les cantimplores.

Continuaríem en direcció del poble d'Alpens passant per la masia de les Collades i més tard per l'immens Caseriu de la Graell, amb un paller edificat a la part de sota conformat per grans arcades. I no podia faltar, just al seu costat, també una petita ermita dedicada a Sant Joan.

La resta fins arribar al poble

Amb l'uniforme de xatonaire, el Salvador Pujadas s'acaba de cruspir la paella. Foto: C. González

no té gaire importància, això sí, alguns sectors es caracteritzaven per la penetrant pudor de fems de vaques. Fou una successió de fil·lerrades i de tancats de ramaderia. Alguna d'aquestes «portes» donaren un ensurt a més d'un, entre ells al nostre president del Consell Comarcal, ja que eren electrificades per tal de dissuadir les vaques a l'hora de fugir. Un seguici molt allargassat s'ana escampant per Alpens per dinar. Abans, però, poguérem contemplar sota d'un mirador un minizoològic autòcton on campaven per les seves llebres i conills i tam-

bé pollastres i gallines que criaven els seus pollets, visió gairebé insòlita avui dia i que molts no havien pogut veure mai, ja que els pollastres ara surten sempre de les incubadores. Oi que sí?

Culminà aquella jornada l'espectacle que el Salvador Pujadas va muntar a l'entorn d'una paella d'arròs i que escampà per aquells indrets una flaire que feia resuscitar els morts. Amb força gresca finalitzàrem el dinar i cap a l'autocar s'ha dit. Tornariem baixant per Vic i tot esquivant Barcelona ens presentàvem a Vilanova prop de les 7 de la tarda.

Josep Blanes

GR-1: d'oest a est, cercant l'orient DEL MONTSEC AL GOLF DE ROSES ALPENS-RIPOLL

16a etapa: ALPENS-SANTA MARGARIDA-PORTAVELLA-SANT MARTÍ DE VINYOLES-HOSTAL CREMAT-SANT ESTEVE DE VALLESPIRANS-EL REMEI-RIPOLL; 6 h aprox.; 64 participants; 11 maig 1997.

Ens havien posat la por al cos. Una etapa duríssima... Qui no es vegi en cor d'aguantar que no vingui... Més de set hores de camí...! Sort que no en vàrem fer massa cas perquè al final va resultar més curta que no ens pensàvem i val a dir que força, força bonica i distreta, molt agradable i gens esforçada. A dos quarts de set del matí ja estàvem dalt de l'autocar que sortia de la plaça de l'estació disposats a atacar; en l'etapa d'avui finalitzava el recorregut del GR d'aquest curs i arribàvem a Ripoll (poca bromal!), bressol de la nostra pàtria. Una bona estona de donar la tabarra al veí de seient i les capcinades de rigor i ja ens teniu els empedreïts senderistes a Sant Quirze de Besora a esmorzar abans de prosseguir cap a Alpens. Esmorzats i desvetllats seguirem cap a Alpens on hi arribàrem un quart d'hora després. Allà començaria la nostra etapa mitja hora més tard del previst (9 h 30'), però no ens hi vam encaparrar massa; teníem tot el dia per endavant.

Deixem Alpens darrere nostre. En un camí trobem un pal indicador que diu: Santa Margarida 4 km 530 m, Hostal Cre-

mat, Ripoll GR-1, clavats! És el nostre objectiu. Passem per Can Torrats, la Roca de la Penya i la Font de Matamosques. Resse-

A punt d'iniciar la petita sifonada que ens portarà a dalt l'ermita de Santa Margarida. Foto: Blanca Forgas

Tota la colla reagrupada en una esplanada als darreres de l'ermita. Foto: Josep Blanes

Relaxant passeig entremig d'un frondós bosc de faigs. Foto: Josep Blanes

El conjunt de cases i ermita de Sant Martí de Vinyoles envig del bosc. Foto: Josep Blanes

Un moment de descans al costat de la Font de les Pinoses. Foto: Josep Blanes

guim una estona el vessant est del Puigcornedor, de 1228 m, de molt bon record per alguns de nosaltres que haviem participat en una marxa de veterans el maig de 1990.

Arribem al Coll Tallat. Rebutgem el camí que ens portaria a Les Lloses i Santa Maria de Matamala seguint el PR-50 i continuem de dret per la carena. Pocs minuts després ja albirem l'airosa **ermita de Santa Margarida de Vinyoles** i casa adjunta, però per arribar-hi ens cal fer encara una petita sifonada.

L'ermita de Santa Margarida és un mirador excel·lent, habitada i restaurada de fa poc pels habitants de les Lloses. La llosa de sobre la porta ens recorda la pesta que va sotragar aquells indrets i una bona part de Catalunya l'any 1854.

Sortim de l'ermita, on hem fet una breu estona de reagrupament, i ens situem al darrere mateix, en una esplanada que aprofitem per a fer-nos-hi una fotografia de grup. Ara entrem en una frondosa zona de faigs i passat un tram de tala, en un revolt veiem les cases i la **torre fortificada de Portavella i l'església de Sant Martí de Vinyoles**. Hi baixem, naturalment, i hi fem un altre reagrupament mentre aprofitem per visitar les dependències. Ens trobem a 1.030 m. En el conjunt de cases hi ha una fortificació amb torre de planta quadrada, conjunt inclòs en el catàleg del patrimoni artístic del Ripollès i que s'utilitza com a centre de colònies i vacances a la Natura i Residència Casa de Pagès.

Sant Martí de Vinyoles és una antiga parròquia del terme del castell de la Guàrdia de Ri-

poll, esmentada per primera vegada l'any 888, capella romànica molt modificada i amb molts afegits. En destaca un petit absis amb una finestra de doble esqueixada.

Després de tafanejar per aquests bonics topants tornem a la pista. Deixem la Font de Poravella i més endavant una pista que porta a la Devesa, un gran caseriu. Rebutgem un tren-call que ens portaria a Sovelles i poca estona després trobem la **Font de les Pinoses** a tocar del camí i del Mas de les Pinoses, on fem una paradeta per 'abeurar'.

Un cop reprès el camí, passem la riera d'Arques i arribem a la carretera C-149, en un punt a prop de l'**Hostal Cremat**, una parada dels cotxes de línia per les masies de la rodalia i que a la vegada fa serveis de bar i d'altres. És aquí on trobem el nostre autocar i alguns de la colla ens diuen que ja n'hi ha prou de caminar (de fet portem poc més de la meitat del recorregut) i ens acomiadem d'ells fins a reveure'ns a Ripoll.

Continuem doncs uns minuts per la carretera en direcció a Ripoll i de seguida la deixem per una pista asfaltada i pujadora. El dia havia començat grisós i fred però ara ja fa molta estona que el sol escalfa de valent i la pujada fins al coll de Sant Esteve es fa sentir.

Un cop al coll ja ens ve de baixada i podem anar contemplant relaxats els verds llueints i esplendorosos que ens assetgen per totes bandes. A la Casa Vallespirans (886 m) hi ha un altre reagrupament. Seguim baixant. Deu minuts després podem contemplar uns bonics saltants d'aigua que forma la riera Vilar-

Un bonic saltant d'aigua a la riera Vilardeil. Foto: Josep Blanes

Després de dinar a la Font del Remel, la xerradeta abans de reprendre la caminada. Foto: Josep Blanes

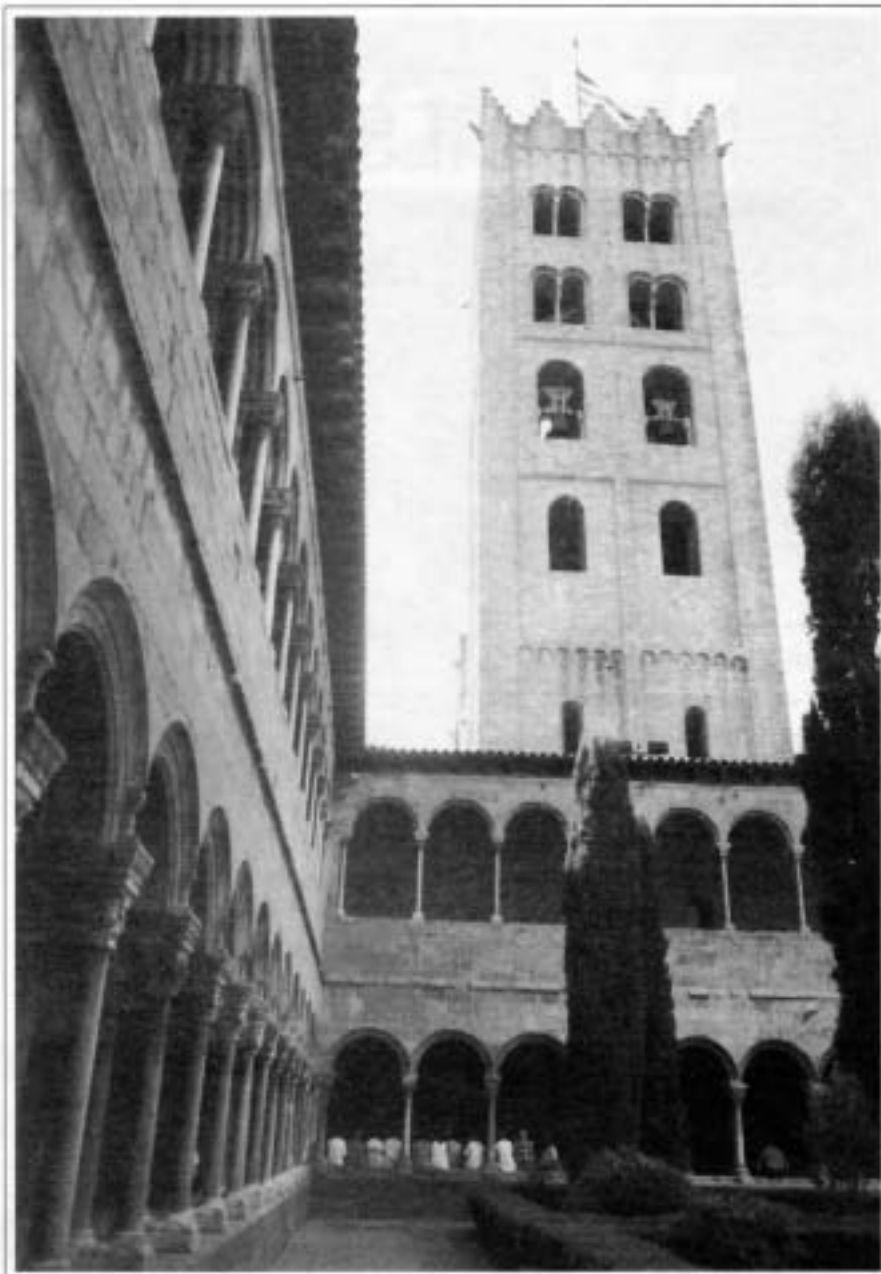
Una breu aturada davant l'ermita del Remel. Foto: Blanca Forgas

dell, riera que travessés tot seguit.

Ara ja anem de dret cap a la menjadora, a la **font del Re-meí**, on atacarem les carmanyoles i els entrepans. A mig dinar rebem l'agradable visita d'un ramat de cabres que es queden un xic palplantades en veure envaït el seu terreny per un altre ramat intrús i incontrolat d'un gènere desconegut de dues potes. La satisfacció que devien sentir les pobres bèsties quan van veure que enllestíem de pressa el dinar i començàvem a desfilar...Després de dinar ja tot era bufar i fer ampolles. Una breu parada davant l'**ermita del Re-meí**, porxada, i ja sempre de baixada, entrada triomfal a **Ripoll**, final d'etapa i de recorregut del GR per aquest curs.

A Ripoll ja s'havia contactat prèviament amb una guia que ens va acompanyar pel monestir en una visita col·lectiva molt agradable i profitosa. Un final molt reeixit per ser la darrera etapa del nostre curs senderista 1996/97.

Blanca

El grup reposa al claustre de Ripoll mentre escolta atent les explicacions de la guia. Foto: Josep Blanes

Tot el grup davant el monestir de Ripoll. Foto: Manel Vidal

NOTÍCIES I COMENTARIS

INCENDIS PRIMERENCS PROP DE CASA

Els preliminars d'una successió o cúmul de cremades van esdevenir-se la tarda del dimarts 6 de maig, afectant unes 20 ha dels termes municipals de Cubelles i Cunit, essent necessari desallotjar dues cases de la urbanització Parc de Mar de Cubelles i alguns habitatges de les urbanitzacions can Moles i can Bonastre de Cunit. Per sort el foc no va arribar a cap d'elles, tot i que les flames s'hi apropiaren perillosament. Cercant la causa de l'inici de l'incendi es va especular amb

una guspira elèctrica, però no hi hagué confirmació oficial.

Un altre dimarts a la tarda, en un ventós 13 de maig, lluny de tota carretera, una guspira d'una torre de línia elèctrica va acabar cremant gairebé tota l'emblemàtica muntanya del Mongròs, unes 170 ha. El foc es va iniciar en el fons de la Ganassa —no lluny de la urbanització Mirador de Sitges, centrada en la masia dels Vinyals— estenent-se per la totalitat de la falda del puig per finalitzar a les envistes de la carretera de Vilafranca i pujant a la carena del pla de Jorba, amenaçant les an-

tenes de ràdio i televisió, a més de la part alta de la urbanització canyellenca de Califòrnia, veïns que foren desallotjats per unes hores. L'incendi deixà calcinat una bona part del recorregut de la marxa social de l'any passat i de la caminada popular d'enguany.

Un tercer sinistre, per ventura de poca gravetat, va cremar una hectàrea del matoll i sotabosc el dimecres a la tarda del 14 de maig, a la zona de can Pei del municipi de Sitges, entre les Cases del Sord i la urbanització Minivillas —no molt lluny del Vinyet—, arribant

L'incendi del Mongròs vist des de Vilanova. Foto amb teleobjectiu d'en Josep Bienes

NOTÍCIES I COMENTARIS

a escassos cinquanta metres de l'indret habitat, situat enfront de can Panxampla i de la urbanització Rocamar del terme ribetà. La ràpida presència dels bombers —que encara treballaven en el Montgròs— fou decisiva per apagar el foc amb relativa poca estona.

El cas del Montgròs fou una calamitat amb precedents prou antics, de primers de segle, que gairebé ningú no recorda. En aquesta novella ocasió, a mesura que passaven les hores, el foc cada vegada es feia més gran a causa del fort vent que bufava, llevatada que dificultà els vols aeris, mentre els bombers es veien impotents per atacar les flames per mitjans tradicionals per manca de camins i perquè el foc corria més que mai. Finalment l'incendi es va poder controlar en els carrers de la urbanització Califòrnia. Val a dir que l'autopista féu de tallafocs per la banda de migdia.

Desgraciadament, d'aquesta manera, de mica en mica, tingui qui tingui la culpa d'encendre foc, els boscos s'aniran cremant tots. Només cal donar una ullada a l'entorn per comprovar l'estat de les nostres muntanyes. No cal buscar culpables. És el progrés —amb el despoblament de les masies, la deixadesa de la vegetació i la urbanització desmesurada— qui ha portat a aquesta situació. Sembla que no hi ha altra solució que prohibir fer foc, vigilar bé l'inici dels focs, procurar que no s'esten-

guin, i si cremen massa apagar-los com es pugui i al cost que sigui.

Mentre, nosaltres, els excursionistes amants de la natura i simpatitzants de l'ecologia, cada dia ho tindrem més malament per organitzar marxes i caminades en un paisatge desolat on poques coses hi haurà per explicar i per observar. Com els bombers davant el foc, ens sentim impotents amb la desaparició de l'entorn per culpa dels incendis, però també per la multitud d'actuacions municipals, comunitàries i estatals, és a dir, per la dèria d'urbanitzar-ho tot, de fer autopistes arreu i de construir ports i aeroports desmesurats. Perquè, no tinguem cap dubte, dintre d'uns anys, entre la sortosa autopista i la costa només hi haurà una conurbació que s'estendrà des de Sitges fins al Vendrell. I de zones verdes només en veurem en alguna escadussera plaça poc dura o en qualche parc descurat. I per damunt de l'autopista sols tindrem muntanyes pelades, lletges i plenes de casetes i xallets. No som apocalíptics. No és cap secret ni utopia el paisatge del nostre avenir, sinó una realitat calcada d'altres llocs del món on ha passat exactament el mateix i avui hi viuen milions de persones en molt poc espai, sobretot a la costa, que és el nostre cas.

Entretant no canviï la mentalitat «constructora», la destrucció de la natura és una clara evidència.

MÉS INCENDIS PER REFLEXIONAR UNA MICA MÉS

El quart s'esdevingué el dissabte 24 de maig a Canyelles i, segons els diaris es va tractar d'un petit incendi forestal que fou controlat ràpidament. Segons sembla, el foc va començar a mig matí vora l'entrada de la piròtècnia, lloc on normalment hi cremen les escombraries, però el fort vent que bufava estengué les flames, que foren apagades pels bombers en poc temps, cremant només una hectàrea i mitja de matoll.

El cinquè s'inicià la tarda del diumenge 25, a la Muntanyeta, tocant als Colls i cremant 2,3 ha de pins i matoll en una zona que era una veritable porqueria i amb raconades plenes de xeringues. El foc va arribar prop d'alguna casa del camí dels Colls. En aquest lloc es vol promoure el pla parcial La Muntanyeta, previst en el Pla General d'Ordenació, actuació que hauria de ser invalidada juntament amb les dels Colls i Miralpeix.

A hores d'ara, després dels cinc incendis, el coordinador de Medi Ambient de l'Ajuntament vilanoví ja demana actuar més en netejar i tenir cura dels boscos, com a mesura preventiva. La feina es podria realitzar amb aturats, que prou n'hi ha. El coordinador va afegir que «el bosc mediterrani està acostumat a l'acció de l'home, i tan dolent és pressionar-lo **com no fer-hi res**». Tímides paraules, que dissortadament no tenen cabuda en les autoritats.

COMPRO, VENC, CANVIO...!

Tal com us havíem anunciat en la darrera revista, obrim un «mercadillo» de material de muntanya usat a fi i efecte que els/les nostres socis/sòcies es puguin treure de sobre aquelles andròmines que li facin nosa o que les vulgui canviar per unes de més modernes. L'espai de l'anunci és totalment gratuït. Només cal que feu arribar les vostres ofertes o necessitats al Jordi Vidal (Mago), o bé a Secretaria, abans de la darrera setmana de cada trimestre natural. Ep, els negocis aquí són seriosos. Allò que porteu cal que sigui mínimament vendible i que no ho haguem de llençar al drapaire.

VENC PIOLET SALEWA MÀNEC ALUMINI DE 60 CM I FULLA D'ACER

PREU: 5.000 PTES.

Raó: Toni Massana
Tel. 814 74 75

VENC PEUS DE GAT BOREAL «VECTOR» N. 6 U. K.

NOTA: Recautxutat en perfecte estat

Raó: Jordi Chércoles (GEAM)

VENC SAC DE DORMIR BLACKSTONE EXPLOIT 1 KG PLOMA DUVET

*Preu de compra: 35.000 ptes.
Preu de venda: 21.000 ptes.
Antiguitat: 5 anys*

Raó: Ramon Camacho
Tel. 815 90 01

VENC TENDA ISOTÈRMICA 2 PLACES, 2,4 KG (!)

*Preu de compra: 24.000 ptes.
Preu de venda: 18.000 ptes.
Antiguitat: 2 anys*

Raó: Ramon Camacho
Tel. 815 90 01

VENC NEOPRÈ SHORT TALLA M. 3 MM GRUIX

*Preu de compra: 12.000 ptes.
Preu de venda: 5.000 ptes.*

Raó: Ramon Camacho
Tel. 815 90 01

VENC PANTALONS GORETEX MELLOS. TALLA 50

*Preu de compra: 28.000 ptes.
Preu de venda: 19.000 ptes.
Un any d'antiguitat*

Raó: Ramon Camacho
Tel. 815 90 01

LA TALAIA AL CIBERESPAI!!!

Ja tenim pàgina web
Si voleu saber el que fem i qui som, l'adreça és

**<http://www.vvirtual.es/talaia/>
talaia@vvirtual.es**

Gràcies a la col·laboració de

VILANOVA

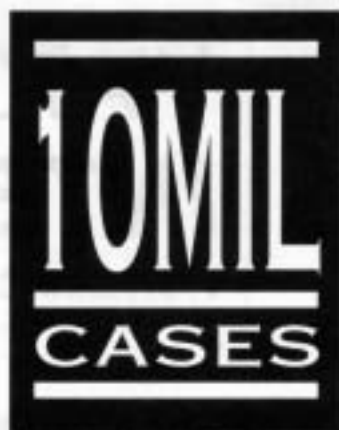
VIRTUAL

Carrer dels Caputxins, 31, 3r - Tel. (93) 811 50 90 - Fax (93) 811 50 91

E-mail/inflo@vvirtual.es

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

empresa vilanovina que —si voleu— us gestionarà l'entrada a Internet

*Les millors finques
al millor preu*

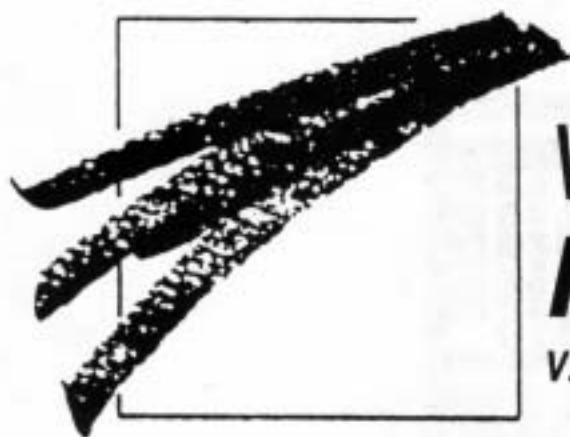
C/ Manuel de Cabanyes, 14 (a 59 m de Correus) - Tel. 814 43 33 - VILANOVA I LA GELTRÚ

la lionesa

PASTISSERIA

Santa Eulàlia, 6 - Tel. 893 02 99
VILANOVA I LA GELTRÚ

VIATGES
INTERGAVA

V. INTERNACIONAL GAVA, S.A. G.C. 129

LA VOSTRA AGENCIA DE CONFIANÇA
US OFERIM TOT TIPUS DE SERVEIS I PRODUCTES
A MES DE LA VENDA DE BITLLETS D'AVIO I TREN

OFERTES ESPECIALS PER ALS SOCIS DE L'A.E.TALAIA
CONSULTEU-NOS... US ESPEREM!

C. Almirall Colom, 6 - Tel. 8144353 - Fax 8142807 - VILANOVA I LA GELTRU

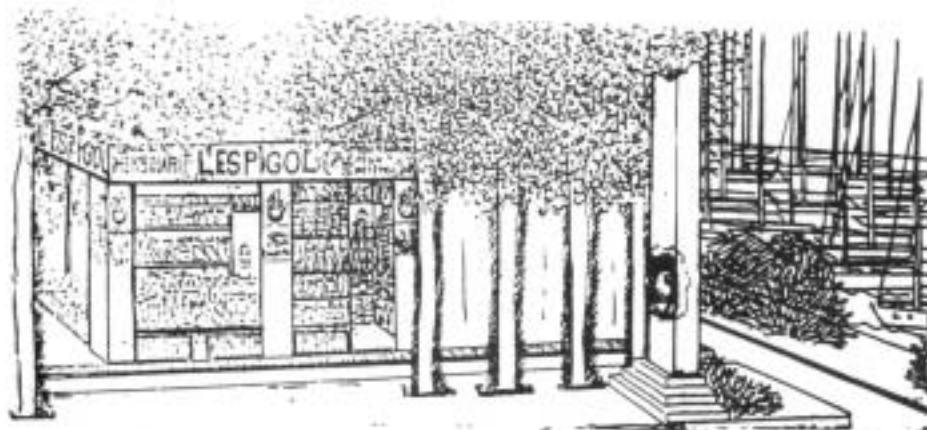
El plaer de comprar

i ara hem obert botiga a Vilanova,
al c/ Dr. Zamenhof, 28 - Tel. 815 92 14

P La compra fàcil
PASSEIG MARÍTIM - SEGUR DE CALAFELL

HERBOLARI L'ESPIGOL

Herbes, dietètica, formatges i especialitats

Rambla de la Pau, 103 - Tel. 815 13 11 - 08800 Vilanova i la Geltrú

Carta als meus amics i
futurs clients,

*Seguint la trajectòria de
serietat i atenció al client
al llarg de 14 anys, HER-
BOLARI L'ESPÍGOL am-
plia els seus serveis amb
el CONSULTORI MÈDIC
NATURISTA, a càrrec del
Dr. Josep Miquel Gell, lli-
cenciat en cirurgia.*

Tractaments de circulació,
rendiment esportiu, reuma,
estrès, asma, al·lèrgies.
Especialitat en pediatria,
alimentació i seguiment
del nen, etc.

Hores convingudes:
Rambla de la Pau, 103,
Tel. 815 13 11

A.E. TALAIA

BIBLIOTECA
ARXIU

El Giralduillo

«EL BUEN TAPEO»

junt a la Piscina Municipal

C/. Pelegrí Ballester, 19-21

Tel. 815 62 02

08800 VILANOVA I LA GELTRÚ

**INTERSPORT
OLARIA**

Pl. Soler i Gustems, 5
Francesc Macià, 50
Tel. 8930470 - Fax 8141436

08800 Vilanova i la Geltrú

TOT PER A L'ESPORTISTA

AVIA
HIGH PERFORMANCE WEEKEND SPORTS SHOES

LANGE

Reebok

boreal

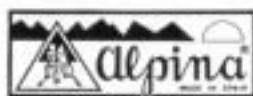
adidas

KASTLE SKI
HIGH TECH - MORE FUN

koflach

KARHU

SALOMON

ROSSIGNOL

BLIZZARD

DYNASTAR

ATOMIC
FOR SPORT

TECNO PRO

NORDICA